

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Organizace samosprávy na úrovni statutárního města
Organization of Self-Government in the Statutory City

Student: Radmila Turková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Vrabková Iveta, Ph.D.

Ostrava 2012

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne 10. května 2012

.....

Radmila Turková

Obsah

1	ÚVOD	1
2	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA.....	3
2.1	Vývoj územní samosprávy ČR (1945 – 2011)	4
2.2	Postavení a typologie obcí	6
2.2.1	Postavení obcí	6
2.2.2	Vznik a zánik obce	8
2.2.3	Typologie obcí.....	8
2.3	Působnost a orgány obce	12
2.3.1	Působnost obce.....	12
2.3.2	Orgány obce	14
3	ANALÝZA SAMOSPRÁVY NA ÚROVNI STATUTÁRNÍHO MĚSTA	20
3.1	Obecná charakteristika postavení statutárního města	20
3.2	Statutární města podle členění	22
3.3	Porovnání statutárních měst.....	24
4	ORGANIZACE SAMOSPRÁVY V PODMÍNKÁCH STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVY	29
4.1	Obecná charakteristika statutárního města Ostravy.....	29
4.2	Historie města po 2. světové válce	29
4.3	Správa statutárního města Ostravy	30
4.3.1	Zastupitelstvo města	31
4.3.2	Rada města	32
4.3.3	Primátor	33
4.3.4	Magistrát.....	33
4.3.5	Zvláštní orgány města	36
4.3.6	Městská policie.....	36
4.4	Městské obvody Ostravy	37
4.4.1	Orgány městských obvodů	40
4.4.2	Samostatná a přenesená působnost městských obvodů.....	43
5	ZÁVĚR	47
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49
	SEZNAM ZKRATEK	

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

SEZNAM PŘÍLOH

1 ÚVOD

Právo na samosprávu je moderní požadavek na místní demokracii. Dne 15. října 1985, byla ve Štrasburku přijata Evropská charta místní samosprávy, která vstoupila 1. září 1999 v platnost pro Českou republiku. Charta zdůrazňuje dvě základní výchozí teze: místní společenství jsou jedním z hlavních základů demokratického systému a právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí je jedním z demokratických principů, jež jsou uznávány všemi členskými státy Rady Evropy. Cílem je dosáhnout stavu, kdy se lidé budou podílet, v co největším rozsahu, na chodu věcí veřejných. Tohoto stavu lze dosáhnout tak, že právě na místní úrovni můžou odpovědná společenství občanů vést správu s přihlédnutím k nutnosti decentralizace státní moci. Charta odráží nutnost existence místní samosprávy vybaveného demokraticky vytvořenými rozhodovacími sbory s vysokou mírou autonomie a zdroji potřebnými k realizaci své odpovědnosti.

Předmětem bakalářské práce je organizace samosprávy na úrovni statutárního města. Konkrétně je problematika řešena v podmínkách statutárního města Ostrava.

Cílem bakalářské práce je specifikovat organizaci a správu statutárního města Ostrava a vyhodnotit disparity jednotlivých správních městských obvodů v oblasti obsazení zastupitelstev těchto obvodů.

K vypracování bakalářské práce a k naplnění výše uvedeného cíle byly využity metody rešerše odborné literatury v oblasti řešeného tématu – územní samospráva, zákon o obcích, statuty statutárních měst. Dále je použita deskriptivní analýza a také je uplatněna metoda komparace.

Bakalářská práce je členěna celkem do pěti kapitol, z nichž první kapitolu tvoří úvod a poslední závěr. Druhá kapitola se zabývá teoretickým vymezením veřejné správy v České republice a její organizací. Popisuje vývoj územní samosprávy na našem území od roku 1945 po současnost. Dále se věnuje působností a postavením obce a jejím orgánům.

Kapitola třetí se zabývá samosprávou na úrovni statutárního města. Tyto města jsou zde členěna na územně členěná a nečleněná. Analyzují se zde statutární města podle různých ukazatelů např. počtu obyvatel, rozloze atd.

Kapitola čtvrtá charakterizuje statutární město Ostravu. Obsahuje informace o historii tohoto města. Dále jsou v této kapitole popsány jednotlivé orgány města. Jedná se o zastupitelstvo města, radu města, primátora a magistrát města. Kapitola podává také podrobný popis o členění města na jednotlivé městské obvody a taktéž o orgánech těchto obvodů. Rovněž se zde zajímá o obsazení jednotlivých zastupitelstev městských obvodů a v neposlední řadě je zde rozebrána samostatná a přenesená působnost těchto městských obvodů.

Při zpracování bakalářské práce byly využity současné relevantní odborné teoretické zdroje, právní předpisy a interní materiály zpřístupněné Magistrátem statutárního města Ostrava.

2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

Územní samospráva je chápána jako realizace občanů na svou vlastní samosprávu, jejich právo na spravování určitého území, které je menší než stát, na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony. Samosprávu tedy lze chápat jako samostatné obstarávání svých záležitostí v mezích práva. Tyto záležitosti nespravuje stát, ale někdo jiný, a to jako nestátní subjekt. Stát tedy pověří tento nestátní subjekt a předá mu část výkonu veřejné správy. Tento krok je považován za významný projev demokratizace společnosti. V demokratické společnosti územní samospráva zastupuje zájmy svých občanů. Proto je kladen velký důraz na intenzivní komunikaci volených orgánů s občany, aby mohlo docházet ke kvalitní zpětné vazbě.¹

Územní samospráva je spjata s určitým územím. Na jednom území ve státě může působit více územních samospráv, a to na různých stupních. Základním stupněm územní samosprávy je obec. Avšak nad obcí může působit samospráva na úrovni vyšších územních samosprávních celků, a to i několika, jako například okresů, krajů, oblastí apod. Ve větších městech existuje samospráva na úrovni městských částí. Samospráva je vždy podřízena zákonu a suverénní moc vždy přísluší státu jako celku. Samosprávu omezuje státní centrální moc.²

Posilování územní samosprávy je ve vyspělých zemích součástí prohlubování demokracie. Nejlépe se tak dá realizovat právo občanů podílet se na vedení a řízení svých veřejných záležitostí. Občan tímto získává možnost podílet se na řízení, ovlivňovat společenské procesy a hlavně kvalitu veřejné správy kontrolovat, i když se většinou jedná o laickou a neodbornou kontrolu. Je proto nutné vytvořit předpoklady pro kvalitní občanskou kontrolu.

Jedná se především o:

- přístup občana k informacím
- možnost občana vyjádřit své názory
- umožnit občanovi účastnit se aktivně práce iniciativních a poradních orgánů.³

¹ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2008, s. 108)

² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 20 – 21)

³ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2008, s. 110)

2.1 Vývoj územní samosprávy ČR (1945 – 2011)

Na území dnešní České republiky (ČR) má moderní pojetí samosprávy velmi bohatou historii a její počátky sahají do druhé poloviny 19. století. Novodobá samospráva v ČR však bude v této bakalářské práci přiblížena od druhé poloviny 20. století.

V roce 1945 po II. světové válce byly zřízeny jako revoluční správní orgány místní, okresní a zemské národní výbory, které se řídili dosavadní působností obcí okresů a zemí. Národní výbory vycházely z ucelené veřejné správy a vykonávaly tedy věci samosprávné i příslušnou státní správu ve své územní působnosti. Původně měly národní výbory demokratický charakter, postupně však převládl systém hierarchické podřízenosti a nadřízenosti v rámci státního mechanismu. Národní výbory měly vlastní právní subjektivitu. Po celou dobu existence národních výborů trvala i samostatná existence obce jako právnické osoby, protože nebyla nikdy zrušena zákonem. Od 60. let se projevovala snaha zvyšovat samosprávnou funkci národních výborů. Změna v pojetí samosprávy však nastává až po roce 1989, a to v důsledku politicko-společenských změn. V roce 1990 dochází ke zrušení krajských národních výborů, taktéž zanikly národní výbory. Základem územní samosprávy se staly obce. Na místo bývalých okresních národních výborů byly vytvořeny okresní úřady, které byly zrušeny v roce 2003.

Vývoj územní samosprávy po roce 1990 vymezuje J. Exner následovně:

1990 Začala první etapa reformy státní správy a byla zahájena novelou Ústavy Československé socialistické republiky. Hlavním výsledkem této etapy bylo přijetí zákona o obcích, o hl. m. Praze a o okresních úřadech.

Vznik obcí a zánik místních národních výborů. Obec se stala základem místní samosprávy a stala se od tohoto roku právnickou osobou s vlastním majetkem a zákonem upraveným daňovým příjmem. Obcím bylo umožněno vydávání obecně závazných vyhlášek.

Zánik všech stupňů národních výborů.

- 1992 Zánik ČR, pokračování reformy celé veřejné správy.
- Odstartována druhá etapa reformy státní správy. Věnuje se podrobněji územní samosprávě, a to především v tom, že samospráva územních celků získala ústavní záruku.
- Zřízení Úřadu pro legislativu a veřejnou správu. Tento úřad zpracoval několik verzí koncepce reformy veřejné správy, avšak žádná s těchto koncepcí nebyla přijata.
- Finanční úpravy ve znění základních zákonů upevnili rozpočtovou samostatnost obcí a došlo částečně k decentralizaci daňových výnosů.
- 1998 Dochází k třetí etapě reformy státní správy, která odstartovala s mimořádnými parlamentními volbami. Bylo dosaženo naplnění ústavního zákona o zřízení vyšších územních samosprávných celků a následné přenesení státní správy vykonávané do této doby okresními úřady na nově ustavené orgány krajských samospráv a to na vybrané obce. Také se v této reformě počítá se zrušením okresních úřadů a to v horizontu dvou let.
- Přijat ústavní zákon č. 347/1997 o vytvoření vyšších samosprávných celků.
- 2000 Vznik samosprávných krajů.
- Přijaty zákony č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) a zákon č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze, které nahradily stávající právní úpravu.
- 2003 Zrušení okresních úřadů a rozdělení jejich působností mezi obce a kraje.

V současné době je **respektován** princip subsidiarity, takzvané přenesení rozhodování na co nejnižší úroveň, co nejbližší k občanovi. Proto stále více dochází k decentralizaci kompetencí v zabezpečování veřejných statků. Aby se občan mohl co nejlépe vyjádřit, o jaké statky má zájem a snáze mohl kontrolovat činnost a hospodaření veřejného sektoru. V této době se stále pracuje na zlepšování předpokladů pro aktivní účast občanské kontroly.

Zároveň je však zapotřebí, aby sám občan se zajímal o věci veřejné.

2.2 Postavení a typologie obcí

Obec je tradičním základem samosprávy.⁵ Je to veřejnoprávní korporace, která, jako základní územní samosprávný celek, se rozkládá na jednom nebo více katastrálních územích a podle katastrálních území se člení na části.

2.2.1 Postavení obcí

Každá obec v České republice je začleněna do správního obvodu - okresu a do územního obvodu vyššího územního samosprávného celku – kraje. Každá obec je oprávněna užívat symboly obce.⁶ Postavení, funkce a úkoly obcí jsou zakotveny v ústavě ČR a v zákoně o obcích č. 128/2002 Sb. dále jen zákon o obcích.

Znaky charakterizující obec:

- vlastní území – je to územní základ obce,
- obyvatelstvo obce – je to personální základ obce,
- soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli,

⁴ EXNER, J. *Obce, města, městské části: O místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech.* (2004, s. 69 - 159)

⁵ KOUDELKA, Z. *Samospráva.* (2007, s. 93)

⁶ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru.* (2008, s. 120)

- právní subjektivita – vystupování v právních vztazích svým jménem,
- právotvorná – je to právní základ obce – vydávání právních předpisů.
- vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu – ekonomický základ obce.

Každá obec má právo užívat své **vlastní symboly**, mezi které patří znak (erb), vlajka (prapor) a razítko (pečeť)⁷. Tyto znaky mohou používat i jiné, obcí zřízené, organizační složky a právnické osoby.

Znak je to barevný obrazec na štítu vytvořený podle heraldických pravidel jako stálé znamení právního statutu. Obci, která svůj znak nemá, může být znak přidělen na její návrh předsedou Poslanecké sněmovny. Znak je většinou užíván pro označení sídla orgánů obce vedle velkého státního znaku.

Vlajka je obci udělována za podobných podmínek jako znak. Vlajka má pevně stanoven poměr mezi šířkou a délkou, kdežto u praporu můžeme tento poměr měnit podle estetické potřeby. Vlajku mohou používat i organizace, které nejsou zřízené obcí.

Razítko je vyvinulo se z dříve užívaných pečeti. Je na něm uprostřed vyobrazen znak obce a po obvodu je uveden celý název obce.⁸

Občanem obce se může stát pouze fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci nahlášena k trvalému pobytu. Každý občan obce, který dosáhne plnoletosti (18let), má právo:

- volit nebo být volen do zastupitelstva,
- vyjadřovat svá stanoviska na zasedáních zastupitelstva,
- vyjadřovat se k návrhu a nahlížet do státního rozpočtu a k závěrečnému účtu,
- požadovat projednání určitých záležitostí v oblasti samostatné působnosti,
- podávat orgánům obce různé návrhy podněty a připomínky.

Území obce je základním znakem každé obce. Každá část naší republiky je součástí některé obce s výjimkou vojenských újezdů, kde samospráva není. Obce mohou vznikat sloučením na základě společné dohody nebo oddělením části obce. U malých obcí je administrativní území

⁷ Viz příloha č. 1. Symboly města.

⁸ KOUDELMKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 99 - 102)

obce totožné s katastrálním územím, avšak větší obec se může skládat z více katastrálních území.⁹

2.2.2 Vznik a zánik obce

Nová obec může vzniknout oddělením za předpokladu, že bude mít samostatné katastrální území, musí sousedit s aspoň dvěma obcemi, nebo jednou obcí a jedním cizím státem. Tímto se vyvarujeme vzniku obce uvnitř jiné obce. Další podmínkou je, že území obce musí být souvislé a mít alespoň 1000 obyvatel. Tyto podmínky platí jak pro obec nově vzniklou taktéž pro obec zbytkovou po oddělení. Oddělení obcí může být provedeno jen k 1. lednu. Návrh se podává krajskému úřadu a to do 30.6 předchozího roku. Oddělení obce musí být předběžně schváleno místním referendem. Návrh na oddělení musí být schválen nadpoloviční většinou místního referenda. Následuje podání návrhu krajskému úřadu. Zároveň si obec musí požádat Ministerstvo vnitra o souhlas s názvem nově vznikající obce.¹⁰

Sloučení a připojení obcí, může být provedeno jen k 1. lednu. Při sloučení obcí zanikají orgány všech slučujících se obcí a obec spravuj správce obce. Jinak tomu je při připojení obce. V tomto případě zanikají jen orgány obce připojované a nadále působí orgány obce, ke které se jiné připojují. Sloučená obec nese název jedné ze slučovaných obcí. Pokud se obce na názvu nedohodnou, rozhoduje o něm Ministerstvo vnitra. Sloučení a taktéž připojení lze provést na základě dohody, kterou schválí zastupitelstva dotčených obcí. Následuje oznámení krajskému úřadu, který však o sloučení nerozhoduje.¹¹

2.2.3 Typologie obcí

Zákon o obcích rozlišuje tyto typy obcí – obec, městys, město a statutární město. Obcí je taktéž hlavní město Praha, viz zákon o hlavním městě. Počet obcí v ČR je 6 251 a dle jednotlivých krajů jejich počty přibližuje Tab. 2.2.1 Počet obyvatel jako jeden z parametrů vypovídající o velikosti obce je v ČR znázorněn v Tab. 2.2.2.

⁹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 2007

¹⁰ Tamtéž. (2007, s. 108 - 109)

¹¹ Tamtéž. (2007, s. 110 – 112)

Obce je území tvořené zpravidla jednou nebo několika vesnicemi a přilehlým územím.

Město je sídelní geograficky vymezený útvar, pro který je charakteristický soubor znaků, jenž jej odlišuje od vesnice. Je to především velikost ve srovnání s vesnicemi, velká hustota osídlení, kompaktnost a koncentrace zástavby, typická demografická, sociální a profesní struktura obyvatel (obvykle nepracují v zemědělství, ale naopak v obchodu, průmyslu, službách) a poskytování správních, vzdělávacích, obchodních a kulturních funkcí pro širší okolí.

Městys nebo také městečko je typ obce, co se velikosti a významu týče, něco mezi městem a vesnicí. V minulosti se jednalo o sídla, kterým bylo uděleno právo pořádat dobytčí a výroční trhy. Městysy plnili roli spádového městečka pro okolní vesnice. Bylo zde mnohem silněji zastoupeno zemědělství než ve městech a sociální a profesní rozvrstvení nebylo tak výrazné.

Statutární město je město se zvláštním postavením, které má právo si svoji správu organizovat podle základní městské vyhlášky, která se označuje jako statut města. Statutární města v České republice se mohou členit na dílčí samosprávné části (městské části a městské obvody), jež jsou vymezeny právě ve statutu dotčeného statutárního města.

Hlavní město Praha – členěné na městské části.¹²

¹² PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2008, s. 120 – 121)

Tab. 2.1 Počet měst, městysů, a obcí v jednotlivých krajích

Kraj	obce	města	městysy	Statutární města
Hlavní město Praha	1	1	-	-
Středočeský kraj	1 145	82	46	2
Jihočeský kraj	623	53	19	1
Plzeňský kraj	501	56	11	1
Karlovarský kraj	132	37	1	1
Ústecký kraj	354	58	9	5
Liberecký kraj	215	39	2	1
Královéhradecký kraj	448	48	10	1
Pardubický kraj	451	36	9	1
Kraj Vysočina	704	34	39	1
Jihomoravský kraj	673	49	40	1
Olomoucký kraj	399	30	12	2
Zlínský kraj	305	30	6	1
Moravskoslezský kraj	300	41	3	5
Česká republika	6 251	594	207	23

Zdroj: Český statistický úřad. Malý lexikon. Vlastní zpracování

Tab. 2.1 zachycuje v jednotlivých krajích počty obcí, měst, městysů a statutárních měst. Je zde patrné, že nejvíce obcí najdeme ve Středočeském kraji. Ten patří mezi největší kraje České republiky. Jeho rozloha (11 015 km²) zabírá 14 % území ČR a je cca 1,9 krát větší, než je průměrná rozloha kraje v České republice. Odtud jde usuzovat, proč tento kraj má nejvíce obcí. Taktéž tento kraj má největší počet měst a městysů. Patří mezi nejlidnatější kraje ČR. Oproti tomu krajem s nejmenším počtem obcí je kraj Karlovarský a co se týká měst tak nejmenší počet má kraj Olomoucký a Zlínský a to pouhých 30. Poslední sloupec udává počet statutárních měst v jednotlivých krajích. Zde lze spatřit, že největší počet SM a to 5 mají kraje dva. Je to kraj Ústecký a Moravskoslezský.

Tab. 2.2 Rozdělení obcí podle počtu obyvatel.

Kraj	Obce									
	Do 199	200 - 499	500 - 999	1000 - 1999	2000 - 4999	5000 - 9999	10000 - 19999	20000 - 49999	50000 - 99999	nad 100 000
Hlavní město Praha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Středočeský kraj	248	402	266	131	60	19	14	4	1	-
Jihočeský kraj	235	199	88	50	32	12	2	4	1	-
Plzeňský kraj	181	156	76	44	30	8	4	1	-	1
Karlovarský kraj	18	35	36	16	15	5	4	2	1	-
Ústecký kraj	53	122	86	39	28	9	9	3	5	-
Liberecký kraj	36	56	66	25	17	10	2	2	-	1
Královéhradecký kraj	110	171	87	37	21	14	5	2	1	-
Pardubický kraj	109	173	90	45	17	7	8	1	1	-
Kraj Vysočina	340	203	96	34	13	10	4	3	1	-
Jihomoravský kraj	116	192	181	100	61	13	4	5	-	1
Olomoucký kraj	46	126	106	75	33	4	5	3	-	1
Zlínský kraj	19	83	101	49	33	11	4	4	1	-
Moravskoslezský kraj	13	57	77	79	40	18	4	7	4	1
Česká republika	1524	1975	1356	724	400	140	69	41	16	6

Zdroj: Český statistický úřad. Malý lexikon 2011. Vlastní zpracování

V tab. 2.2 je možné vidět podrobnější rozdělení obcí. Tyto obce jsou rozděleny do několika kategorií podle počtu obyvatel. Jak lze vidět v ČR máme nejvíce obcí v rozmezí 200 – 499 obyvatel. V našem Moravskoslezském kraji je největší počet obcí s počtem obyvatel 1000 – 1999.

2.3 Působnost a orgány obce

2.3.1 Působnost obce

Působnost je souhrn oprávnění a povinností, které obci připadají pro potřeby výkonu správy obce. Působnost obce se rozděluje na samostatnou působnost a výkon veřejné správy s přenesenou působností

2.3.1.1 Samostatná působnost

Do samostatné působnosti patří obce, které spravují své záležitosti samostatně. Státní orgány a orgány krajů mohou do této působnosti zasahovat, jen pokud to vyžaduje ochrana zákona a jen takovým způsobem, který zákon dovolí. Rozsah samostatné působnosti může být rovněž omezen zákonem. Pokud zvláštní zákon nestanoví, že jde o přenesenou působnost, platí vždy, že jde o působnost samostatnou. Obec v samostatné působnosti může ukládat povinnosti a vydávat obecně závazné vyhlášky, u kterých se musí řídit pouze ústavou a zákony.¹³

Při výkonu samostatné působnosti se musí obec řídit jen právním řádem a není vázána žádnými usneseními, směrnicemi, pokyny nebo instrukcemi státu nebo kraje.

Do samostatné působnosti obcí zejména patří:

- hospodaření obce – musí hospodařit účelně, chránit svůj majetek a vést evidenci svého majetku. Patří zde i poskytování a přijímání půjček. V případě prodeje nebo pronájmu svého nemovitého majetku má obec povinnost tento záměr zveřejnit na úřední desce aspoň na dobu 15 dnů,
- vydání komunálních dluhopisů – výhodou je, že získané peníze pomocí obligací jsou mnohem levnější, díky menší úrokové míře, než prostředky z běžného úvěru,
- program rozvoje územního obvodu obce,
- rozpočet obce – pokud chce obec úspěšně finančně hospodařit a zvolit si způsob využití svých finančních prostředků, musí si sestavit svůj rozpočet. Je to finanční plán na kalendářní rok. Obsahem rozpočtu jsou příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace. Rozpočet je schvalován a sestavován každoročně. Měl by se řídit zásadou

¹³ Zák. č. 128/2000 Sb. *Zákon o obcích (obecní zřízení)* ve znění zákona č.273/2001 Sb.

reálnosti, pravdivosti, účelovosti, úplnosti a jednotnosti a dlouhodobé vyrovnanosti. Rozpočtový proces se skládá ze sestavení rozpočtu, jeho schválení, publikace, hospodaření podle něj a následné kontroly a hodnocení,

- závěrečný účet – údaje o ročním hospodaření obce. Obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů, výdajů a dalších finančních operacích včetně tvorby a použití fondů. Součástí je také vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu a rozpočtu krajů,
- přezkoumání hospodaření – po špatných zkušenostech z 90. let, kdy se mnohé obce dostaly v důsledku chyb do platební neschopnosti a vedlo to až k exekucím obecního majetku, byla stanovena podrobná pravidla pro kontrolu hospodaření,
- vydávání obecně závazných vyhlášek,
- právnické osoby obce, organizační složky obce – územní samospráva může zřizovat speciální právnické osoby, mezi které např. patří příspěvkové organizace, jejichž hlavním cílem není vytvářet zisk,
- místní referendum – občané obce, kteří mohou volit, mohou také rozhodovat v místním referendu, s výjimkou rozpočtu a místních poplatků.¹⁴

2.3.1.2 Přenesená působnost

Pokud je obcí vykonávána státní správa, jde o přenesenou působnost. Obec se v přenesené působnosti řídí zákony, ale i ostatními obecně závaznými předpisy a směrnicemi vydanými orgány státní správy. Je to částečně pozůstatek z doby před rokem 1989, kdy představiteli veřejné správy byly národní výbory.¹⁵ Výkon přenesené působnosti obce je nejen právem, ale taktéž povinností obce. Přenesená působnost musí být řádně zabezpečena, neboť každý občan obce má právo na fungující veřejnou zprávu. Za výkon přenesené působnosti obec odpovídá státu.¹⁶

¹⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 124 – 139)

¹⁵ SVOBODA, I., SCHELLE, K., SCHELLOVÁ, I., VIČAR, R. *Základy správního práva a veřejné správy*. (2008, s. 204.)

¹⁶ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 149)

Rozdělení obcí podle přenesené působnosti:

- obce,
- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností.¹⁷

2.3.2 Orgány obce

Obec, jako každá jiná právnická osoba, nemůže právně jednat sama o sobě, ale jedná prostřednictvím svých orgánů nebo v zastoupení. Podle zákona se za orgány obce považuje zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.¹⁸ K dalším orgánům obce patří obecní policie a poradní a iniciační orgány zastupitelstva a rady obce.

„Zastupitelstvo je jediným orgánem obce, který je ústavně zakotven. Má přímou demokratickou legitimitu danou volbami občanů. Zastupitelstvo může být vnímáno v oblasti samosprávy jako hlavní orgán, který je nadřazen všem ostatním.“¹⁹

Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán, který má hlavní rozhodovací pravomoci. Zasedání zastupitelstva se konají podle potřeb, avšak aspoň jednou za tři měsíce. Tato zasedání se konají na území dané obce a svolává ho starosta, který ho také řídí. Jednacím jazykem je jazyk český. Tato zasedání jsou vždy veřejná. Každá obec si vytvoří vlastní jednací řád, kterým se potom musí řídit. Z průběhu zasedání se pořizuje zápis, který podepisuje starosta a k tomu určení ověřovatelé. Do tohoto zápisu může nahlédnout každý. Ustavující zasedání zastupitelstva svolává starosta, a to tak, aby se konalo do 15 dnů od vyhlášení výsledku voleb. Na ustavujícím zasedání je volen starosta, místostarosta a radní. Zastupitelstvo je usnášeníschopné, jestliže je přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Členové zastupitelstva jsou voleni v komunálních volbách občany dané obce, kteří mají

¹⁷ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2008, s. 121)

¹⁸ EXNER, J. *Obce, města, městské části: O místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. (2004, s. 138)

¹⁹ KOUDELKA, Z.; ONDRUŠ, R.; PRŮCHA, P. *Zákon o obcích: komentář*. (2009)

volební právo. Jsou voleni na 4leté volební období.²⁰ Funkce člena zastupitelstva není nikdy k obci v pracovním nebo jiném odborném poměru. Tato funkce je funkcí veřejnou a je neslučitelná s funkcí obecního zaměstnance, zařazeného do obecního úřadu této obce, krajského úřadu nebo státního zaměstnance finančního úřadu, a to za předpokladu, že zaměstnanec tuto státní správu vykonává přímo pro území této dané obce nebo je ve jmenované funkci. Tato neslučitelnost funkcí však nebrání v kandidatuře, ani ujmoutí se mandátu. Daný člen však musí do tří dnů učinit právní úkon, který směřuje k odstoupení z neslučitelné funkce. Do 3 měsíců pak musí doložit doklad, že neslučitelnost pominula.

Počet členů zastupitelstva není pevně stanoven, ale pro každé volební období ho stanovuje dosavadní zastupitelstvo, a to nejpozději 85 dnů před konáním se voleb. Tento počet musí být vyvěšen na úřední desce, a to do 2 dnů od stanovení. Počet členů se musí pohybovat v rámci rozpětí podle počtu obyvatel.

Počet členů zastupitelstva:

- Do 500 obyvatel	5 – 15 členů,
- Od 501 – do 3000	7 – 15 členů,
- Od 3001 – do 10000	11 – 25 členů,
- Od 10001 – do 50000	15 – 35 členů,
- Od 50001 – do 150000	25 – 45 členů,
- Nad 150000 obyvatel	35 – 55 členů.

Rozhodující je stav obyvatel obce k 1. lednu roku, ve kterém se volby konají.²¹

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením po skončení hlasování. Každý člen zastupitelstva skládá zákonný slib, který zní: „*Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.*“ Tento slib složí pronesením slova „slibuji“ a následným podpisem. Slib je složen na prvním zasedání, kterého se nový člen zastupitelstva účastní. Mandát člena zastupitelstva je reprezentativní a z toho plyne, že člen není vázán žádnými příkazy jak od voličů, tak od politické strany za kterou kandidoval. Členy

²⁰PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2008, s. 126 – 128)

²¹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 1.vyd. Praha: Linde, (2007, s. 170 – 171)

zastupitelstva můžeme rozdělit na uvolněné (což znamená, že jsou uvolněni z pracovního poměru a za práci v zastupitelstvu jim náleží odměna) a neuvolněné (zastupitelé, kterým zaměstnavatel poskytne pro výkon funkce v zastupitelstvu pracovní volno náhradou mzdy).²²

Rozhodovací a schvalovací pravomoci zastupitelstva:

- program rozvoje
- rozpočet a závěrečný účet obce, rozpočtová opatření, rozpočtový výhled,
- výši osobních a věcných nákladů úřadu,
- výši odměn členů zastupitelstva a starosty,
- přijetí nebo převzetí úvěru,
- poskytnutí půjčky,
- smlouvy o poskytnutí dotace,
- zakládání, zřízení nebo zánik organizačních složek obce bez právní subjektivity,
- založení, zřízení nebo zánik příspěvkových organizací a obecně prospěšných společností obce.
- založení obchodních společností, v nichž obec figuruje jako zakladatel nebo spoluzakladatel,
- vstup obce do zájmových sdružení právnických osob,
- vstup nebo vystoupení obce ze svazku obcí a peněžité i nepeněžité vklady do těchto svazků vloženy,
- obecně závazné vyhlášky,
- udělování čestného občanství obce a cen obce,
- založení obecní (městské policie),
- rozhoduje o majetkových záležitostech²³

Rada obce je to výkonný orgán obce. V samostatné působnosti je odpovědná zastupitelstvu a v přenesené působnosti může rozhodovat, jen pokud tak stanoví zákon. Rada se skládá ze starosty, místostarosty a radních, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva. Počet členů rady je vždy lichý a v současnosti může mít nejméně 5 a nejvýše 11 členů a nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu zastupitelstva. Z tohoto vyplývá, že rada obce se nevolí v obcích, kde

²² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 1.vyd. Praha: Linde, (2007, s. 172)

²³ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2008, s. 126 – 127)

zastupitelstvo nemá aspoň 15 členů. V obcích, kde rada obce není, plní její funkci starosta a ve výjimečných případech zastupitelstvo. Schůze rady svolává starosta a jsou neveřejné. Ze schůzí se vyhotovuje zápis, který je k nahlédnutí jen pro členy zastupitelstva. Občané mají právo nahlížet do usnesení rady.²⁴

Působnost a pravomoci rady obce:

- připravuje návrhy na jednání zastupitelstva,
- zabezpečuje hospodaření obce podle rozpočtu a provádí rozpočtová opatření,
- plní úkoly zakladatele nebo zřizovatele vůči právnickým osobám a organizačním složkám obce (vyjma obecní policie),
- vydává nařízení obce,
- projednává a řeší připomínky, návrhy, podněty, které ji předložili členové zastupitelstva nebo komise,
- rozděluje pravomoci na obecním úřadě, zřizuje a ruší oddělení a odbory obecního úřadu,
- odvolává vedoucí odborů obecního úřadu, musí ji však k tomu tajemník podat návrh,
- zřizuje a ruší komise rady a jmenuje a odvolává jejich předsedy a členy,
- rozhoduje o celkovém počtu zaměstnanců obecního úřadu,
- schvaluje organizační řád obecního úřadu,
- rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách, atd.²⁵

Starosta je to představitel obce, který zastupuje obec navenek. Za svou činnost se zodpovídá zastupitelstvu obce. Je uznán jako statutární orgán obce. Starosta je volen zastupitelstvem obce z řad jejích členů. A jako podmínka je kladeno státní občanství. Volí se veřejně nebo tajně, způsob zákon neurčuje a je to volba zastupitelstva, pro jakou formu se rozhodnou. Zastupitelstvo má za povinnost způsob volby zanést do jednacího řádu. Starosta kontroluje a řídí pracovníky obecního úřadu a vystupuje ve funkci statutárního orgánu zaměstnavatele. Ve své funkci setrvává až do zvolení nového starosty. Mezi jeho pravomoci patří připravovat, svolávat a řídit schůze zastupitelstva a rady. Podepisuje jejich usnesení. Je odpovědný za

²⁴ KOUDELKA, Z.; ONDRUŠ, R.; PRŮCHA, P. *Zákon o obcích: komentář*. (2009)

²⁵ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 197)

objednání a provedení auditu hospodaření. Jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu. V nepřítomnosti starostu zastupuje místostarosta a ve městech je to náměstek primátora.²⁶

Místostarosta zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti. Může plnit jeho úkoly, i když je přítomen. Zastupitelstvem může být zvoleno místostarostů více a může se jim svěřit zabezpečování určitých úkolů v samostatné působnosti. Pokud je více místostarostů, zastupitelstvo v tomto případě určuje, v jakém pořadí zastupují starostu.²⁷

Obecní úřad má vždy sídlo na území obce, nemusí však sídlit v jedné budově. Je složen ze starosty, místostarosty, tajemníka obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. Tito zaměstnanci jsou k obci v pracovněprávním vztahu a obec je jejich zaměstnavatel. V čele obecního úřadu stojí starosta. Obecní úřad se může členit na odbory a oddělení, pokud tak rozhodne rada obce. Obecní úřad je povinen zřídit si úřední desku. Mezi další povinnosti obce patří, pořídit si aspoň jeden výtisk Sbírky zákonů a v úředních hodinách je nabídnout k nahlédnutí každému občanovi. Do sídla obecního úřadu jsou doručovány veškeré písemnosti obce.²⁸

Tajemník obecního úřadu tato funkce je povinně zřizována v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. V ostatních případech není funkce tajemníka povinná. Tajemník obecního úřadu je zaměstnancem obce, jmenuje ho a odvolává starosta, který plní funkci jeho zaměstnavatele. Pokud tato funkce není v obci zřízena, pak úkoly tajemníka plní starosta. Tajemník plní úkoly, které mu ukládá zastupitelstvo obce, rada obce nebo starosta. Mezi jeho práva patří jmenování a odvolávání vedoucích oddělení obecního úřadu a vydává interní normativní instrukce úřadu. Může vydávat, pracovní, skartační a spisový řád obecního úřadu., pokud ho nevydává rada obce. Měl by se účastnit zasedání zastupitelstva a rady, na kterých se má právo vyjádřit k projednávaným věcem. Jeho hlas je však pouze poradní. Nesmí vykonávat žádnou funkci v politických stranách a hnutích a také nemůže být členem zastupitelstva obce, rady obce ani žádného výboru.²⁹

²⁶ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2008, s. 128 – 129)

²⁷ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 205 - 206)

²⁸ Tamtéž. (2007, s. 207 - 208)

²⁹ KOUDELKA, Z.; ONDRUŠ, R.; PRŮCHA, P. *Zákon o obcích: komentář*. (2009)

Výbory jsou to iniciativní a kontrolní orgány obce, zřízeny zastupitelstvem obce. Jejich počet závisí na zastupitelstvu a počet členů musí být vždy lichý. Předsedou je vždy člen zastupitelstva. Výbor má za úkol plnit úkoly, které mu zadá zastupitelstvo obce. Ze zákona musí být vždy zřízeny tyto výbory:

- **finanční výbor** – kontroluje hospodaření obce a plní další úkoly, které mu uloží zastupitelstvo obce;
- **kontrolní výbor** – má za úkol kontrolovat dodržování právních předpisů a taktéž plnění usnesení jak zastupitelstva taktéž obce i rady obce;

Tyto výbory musí mít nejméně tři členy a jejich členy se nemůže stát starosta, místostarosta, tajemník a další lidé, kteří se podílí a zabývají hospodařením obce.

Jestliže se v obci vyskytuje více jak 10% obyvatel hlásících se k určité národnostní menšině, zřizuje se **výbor pro národnostní menšiny**. Dále mohou být zřízeny i další výbory jako příklad můžeme uvést **osadní výbor**.³⁰

Komise zřizuje rada obce jako své iniciativní a poradní orgány. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě obce. Je též výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Předsedou komise může být osoba, která, prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů a je ze své činnosti odpovědná radě obce.³¹ Starosta může komisím svěřit výkon státní správy. Příklady komisí, které si může každá obec zřídit:

- **přestupková komise**
- **povodňová komise**

Obecní policie

Začaly vznikat od roku 1991. Byla to organizační složka dané obce stojící mimo její orgány. Změna, nastala 1. 1. 2003, kdy se obecní policie stala orgánem obce. Je zřizována obecně závaznou vyhláškou. K jejím povinnostem patří zejména zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Pokud zastupitelstvo obce k řízení obecní policie někoho nepověří, řídí ji starosta. Rada je kompetentní pověřit k řízení určitých záležitostí některého strážníka.³²

³⁰ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2008, s. 129)

³¹ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

³² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 216)

3 ANALÝZA SAMOSPRÁVY NA ÚROVNI STATUTÁRNÍHO MĚSTA

3.1 Obecná charakteristika postavení statutárního města

Statutární město je město určené zákonem o obcích z roku 1990 a později. Může své území členit na městské obvody či městské části s vlastními orgány samosprávy. Členění není ze zákona povinné, proto zda se bude město členit či nikoliv rozhoduje zastupitelstvo dané obce. Takové město je povinno upravit své postavení obecně závaznou vyhláškou a vydat svůj **statut**. Z právního hlediska v oblasti samosprávy neshledáváme rozdíl mezi jakoukoliv obcí a statutárním městem. Nerovnost však existuje, je možné ji nazvat jako nerovnost faktickou. Větší města a zvláště pak statutární města, díky své velikosti, z níž plyne větší majetek a taktéž více rozpočtových zdrojů, mohou svou působnost realizovat samostatně bez přispění cizího a taktéž státního vlivu. Hlavním účelem členění na městské části či obvody je lepší uspokojení a hájení místních zájmů. Tyto se na úrovni města mohou jevit jako nedůležité a mohou být zanedbávány. Je zde realizován princip subsidiarity. Jde tedy o přiblížení rozhodování ve veřejných záležitostech občanům. Při řešení určitých otázek mohou vznikat konflikty mezi orgány města a orgány městských částí, protože město hájí zájmy celoměstské a městská část zájmy místní. Takové konflikty jsou ve veřejné správě prospěšné, protože nemůžeme nadřazovat zájmy celoměstské nad zájmy místními. Obecně tedy můžeme říci, že především velká statutární města by se měla členit a co nejvíc působností přenést na městské části.³³

Určité odlišnosti však u statutárních měst jsou, avšak nejsou velké. V čele statutárního města místo starosty stojí primátor, který má náměstky a ti plní funkci místostarostů. Působnost městského úřadu plní magistrát města, v němž působí tajemník, který je jmenován a odvoláván primátorem na základě souhlasu krajského úřadu. Již na začátku této kapitoly jsme se zmínili, že statutární města přijímají tzv. statut. Tento pojem si tedy objasníme.

Statut – je základní organizační předpis pro výkon veřejné správy ve městech a to jak se samostatnou tak i přenesenou působností. Je vydáván formou obecně závazné vyhlášky.³⁴

³³ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 236 - 237)

³⁴ Tamtéž. (2007, s. 238)

Statut podle zákona o obcích zejména stanovuje:

- výčet jednotlivých obvodů či městských částí a vymezení jejich území;
- pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti;
- pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti;
- vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských a městských částí;
- zdroje peněžních příjmů městských obvodů a městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti;
- způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi;
- způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi;
- majetek města, který se svěřuje městským obvodům a městským částem, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv;
- rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky.³⁵

J. Exnera člení obsah statutů z různých hledisek a to následovně:

- z hlediska osobního základu samosprávy;
- z hlediska územního základu samosprávy;
- z hlediska pravomocí a působností města a městských částí;
- z hlediska ekonomického základu samosprávy;
- z hlediska vztahů mezi orgány města a městských částí a právního jednání městských částí;
- z hlediska správního dozoru a kontroly.³⁶

³⁵ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

³⁶ EXNER, J. *Obce, města, městské části: O místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech.* (2004, s. 280 - 293)

3.2 Statutární města podle členění

Statutární města lze rozdělit na dvě skupiny:

- města územně členěná (Brno, Ostrava, Opava, Plzeň, Ústí nad Labem, Pardubice, Liberec);³⁷
- města územně nečleněná (ostatní statutární města).

Již v roce 1849 byla ustanovena první statutární města, bylo jich pět a to: Praha, Liberec, Brno, Olomouc a Opava. Počet těchto měst se stále zvyšoval, kromě období roku 1948 – 1967, kdy bylo toto zřízení zrušeno.³⁸ Od listopadu 1990 se na podkladě nového zákona o obcích počet statutárních měst výrazně zvýšil. Vlastní statut získala podle nového zákona č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze, i Praha. Od tohoto data existovalo 13 statutárních měst + Praha. (Brno, České Budějovice, Havířov, Hradec králové, Karlovy Vary, Liberec, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Ústí nad Labem, Zlín). V roce 2000 se jejich počet zvýšil na 16 + Praha (Jihlava, Kladno, Most) v roce 2003 na 19 + Praha (Karviná, Mladá Boleslav, Teplice) a k poslednímu zvýšení došlo v roce 2006 a to 1. července na celkový počet 23 + Praha (Děčín, Frýdek – Místek, Chomutov, Přerov). Tento počet je aktuální i k dnešnímu datu.³⁹ Jak jsme již zmínily, ne všechny statutární města se člení na městské části či obvody. S celkového počtu 23 měst tak činí jen 7 z nich. Brno a Opava jsou členěná na městské části a Ostrava, Ústí nad Labem, Plzeň, Pardubice a Liberec na městské obvody.

³⁷ Viz příloha č. 2. Mapy územně členěných statutárních měst.

³⁸ SCHELLE, K. *Dějiny české veřejné správy*. (2009, s. 77 – 129).

³⁹ Český statistický úřad. Malý lexikon 2011. Statutární města. Dostupné z <<http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/1302-11>>

Tab. 3.1 Různé ukazatele územně členěných statutárních měst.

Statutární město	Počet městských částí (obvodů)	Statutárním městem od roku	Poslední členění v roce
Brno	29	1948	1990
Liberec	33	1990	1990
Opava	8	1948	1990
Ostrava	23	1990	1994
Pardubice	8	1990	2006
Plzeň	10	1990	2009
Ústí nad Labem	4	1990	1990

Zdroj: Statuty jednotlivých měst. Vlastní zpracování.

V tab. 3.1 ve druhém sloupci jsou uvedeny počty městských obvodů či částí členěných statutárních měst. Třetí sloupec informuje, od kterého roku se město stalo městem statutárním a poslední sloupec udává, ve kterém roce došlo k poslednímu členění na kopečný počet městských částí i obvodů.

3.3 Porovnání statutárních měst

Následovně lze porovnat statutární města v ČR podle různých ukazatelů.

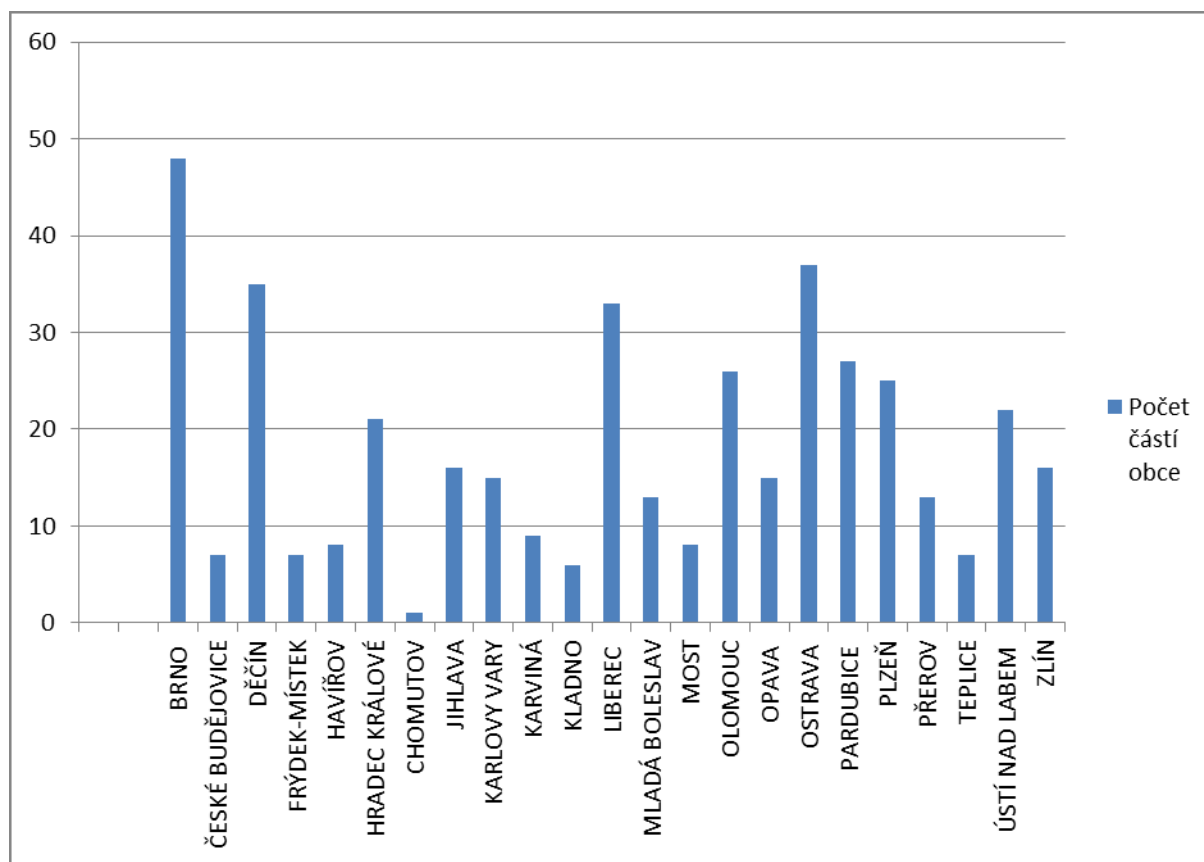
Tab. 3.2 Porovnání statutárních měst podle vybraných ukazatelů

Název obce	Počet částí obce	Počet katastrů	Katastr. výměra v ha	Počet obyvatel	
				celkem	ve věku 15 - 64 let
Brno	48	48	23 020	371 371	256 490
České Budějovice	7	11	5 560	94 754	66 302
Děčín	35	22	11 770	51 691	35 878
Frýdek - Místek	7	7	5 153	58 200	41 994
Havířov	8	6	3 208	82 022	57 254
Hradec Králové	21	21	10 569	94 318	63 900
Chomutov	1	2	2 925	50 441	35 945
Jihlava	16	18	8 786	51 154	35 998
Karlovy Vary	15	15	5 909	51 115	35 848
Karviná	9	6	5 752	60 679	42 232
Kladno	6	7	3 697	70 665	49 013
Liberec	33	26	10 609	101 865	71 331
Mladá Boleslav	13	7	2 891	43 939	31 913
Most	8	18	8 694	67 466	48 392
Olomouc	26	26	10 333	100 233	70 192
Opava	15	16	9 061	58 274	41 083
Ostrava	37	39	21 422	303 609	212 976
Pardubice	27	20	8 266	90 401	62 260
Plzeň	25	23	13 767	168 808	116 966
Přerov	13	14	5 848	45 778	31 830
Teplice	7	7	2 377	51 146	35 555
Ústí nad Labem	22	26	9 396	95 464	66 590
Zlín	16	15	10 283	75 469	51 734

Zdroj: Český statistický úřad. Malý lexikon 2011. Vlastní zpracování

Tab. 3.2 udává, kolik každé statutární město v ČR má počtu obcí. Dále taktéž zaznamenává počet katastrálních území v jednotlivých městech. Je zde patrné, že tyto dva parametry nemusí být stejné. Ve třetím sloupci se nachází katastrální výměra statutárních měst v hektarech. Lze zde spatřit, že největší město co se rozlohy týče, ale taktéž s největším počtem katastrálních území, v ČR je město Brno. V posledních dvou sloupcích jsou zaznamenány informace o celkovém počtu obyvatelstva a vybrané skupiny 15 – 64 let. Vybrané parametry tab. 3.3 jsou následně znázorněny v grafech.

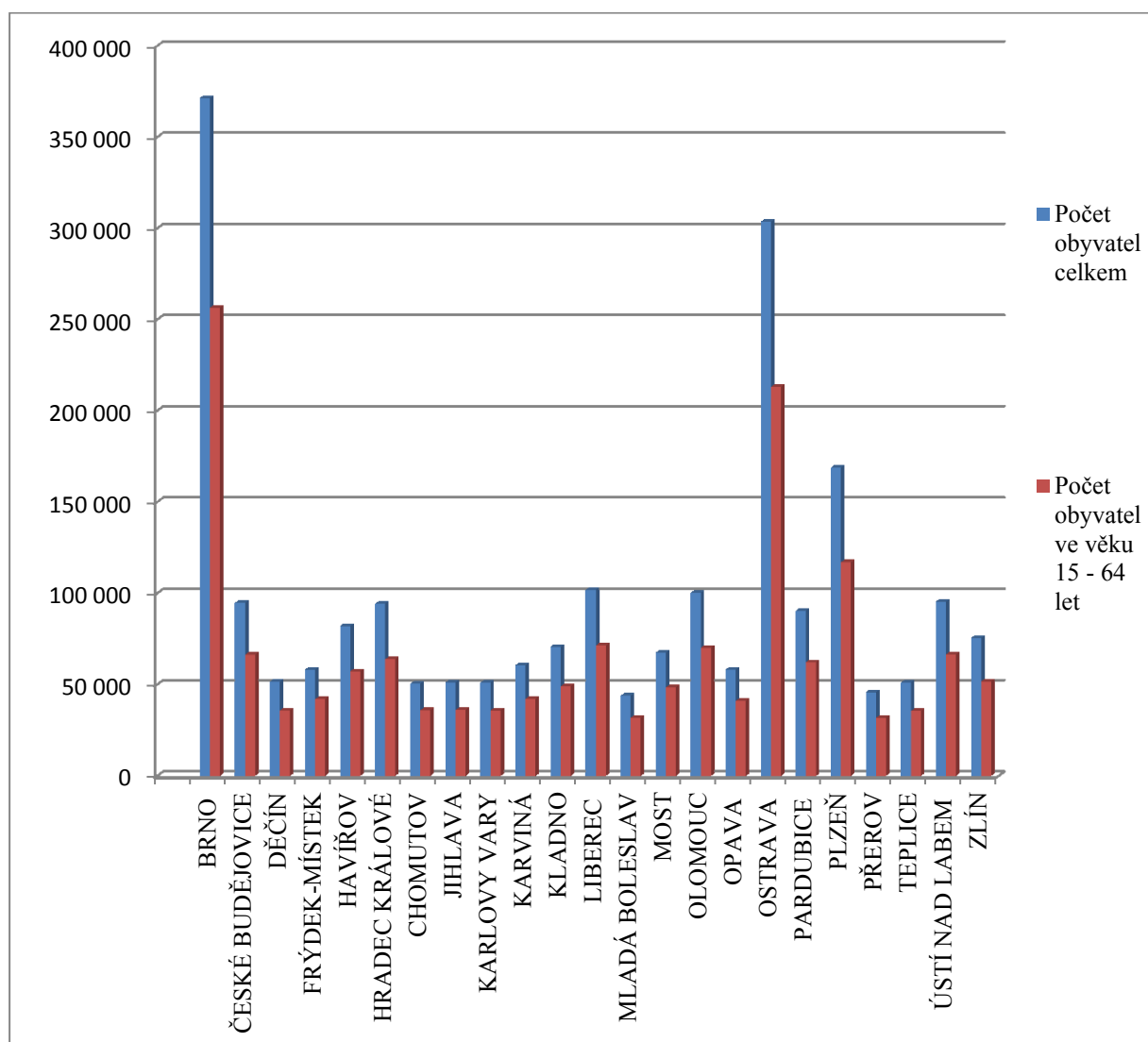
Obr. 3.1 Počet částí obcí v jednotlivých městech

Zdroj: Český statistický úřad. Malý lexikon 2011. Vlastní zpracování

V tomto grafu (obr. 3.1) je patrné na první pohled, že největší počet obcí má město Brno a to 48, pokračuje Ostrava, Děčín a Liberec. Naopak nejméně částí má město Chomutov a to jen 1.

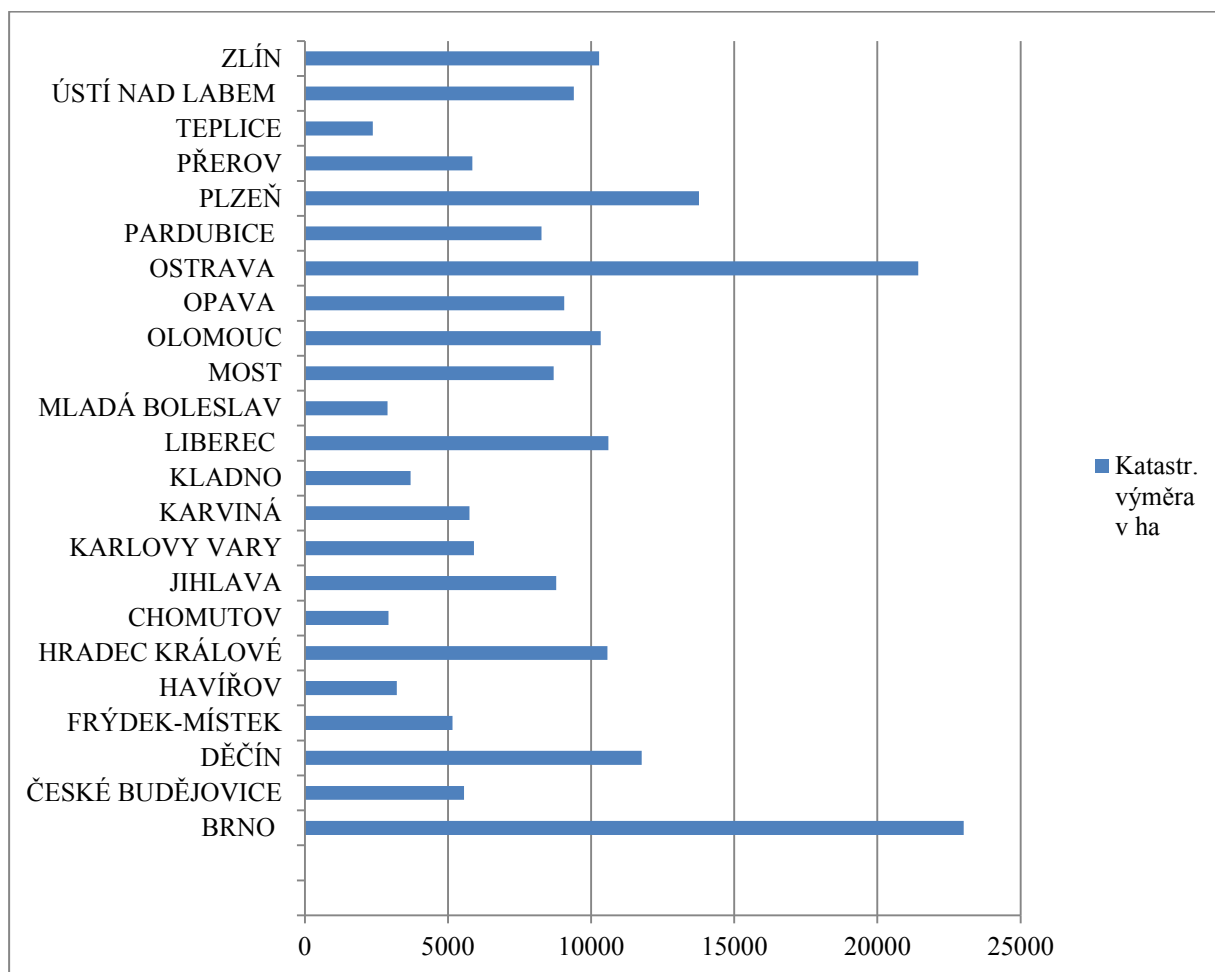
Obr. 3.2 Počet obyvatel ve statutárních městech.

Zdroj: Český statistický úřad. Malý lexikon 2011. Vlastní zpracování

Tento graf (obr. 3.2) zachycuje počet obyvatel v jednotlivých městech. Modrá barva nám ukazuje celkový počet obyvatel a červená zachycuje obyvatele ve věku 15 – 64 let. Taktéž jako v prvním grafu i co se týká počtu obyvatel, je na 1. místě město Brno s celkovým počtem 371 371 obyvatel, hned za ním Ostrava. Ostatní města jsou daleko za těmito dvěma. Nejméně obyvatel má Mladá Boleslav a to 43 939.

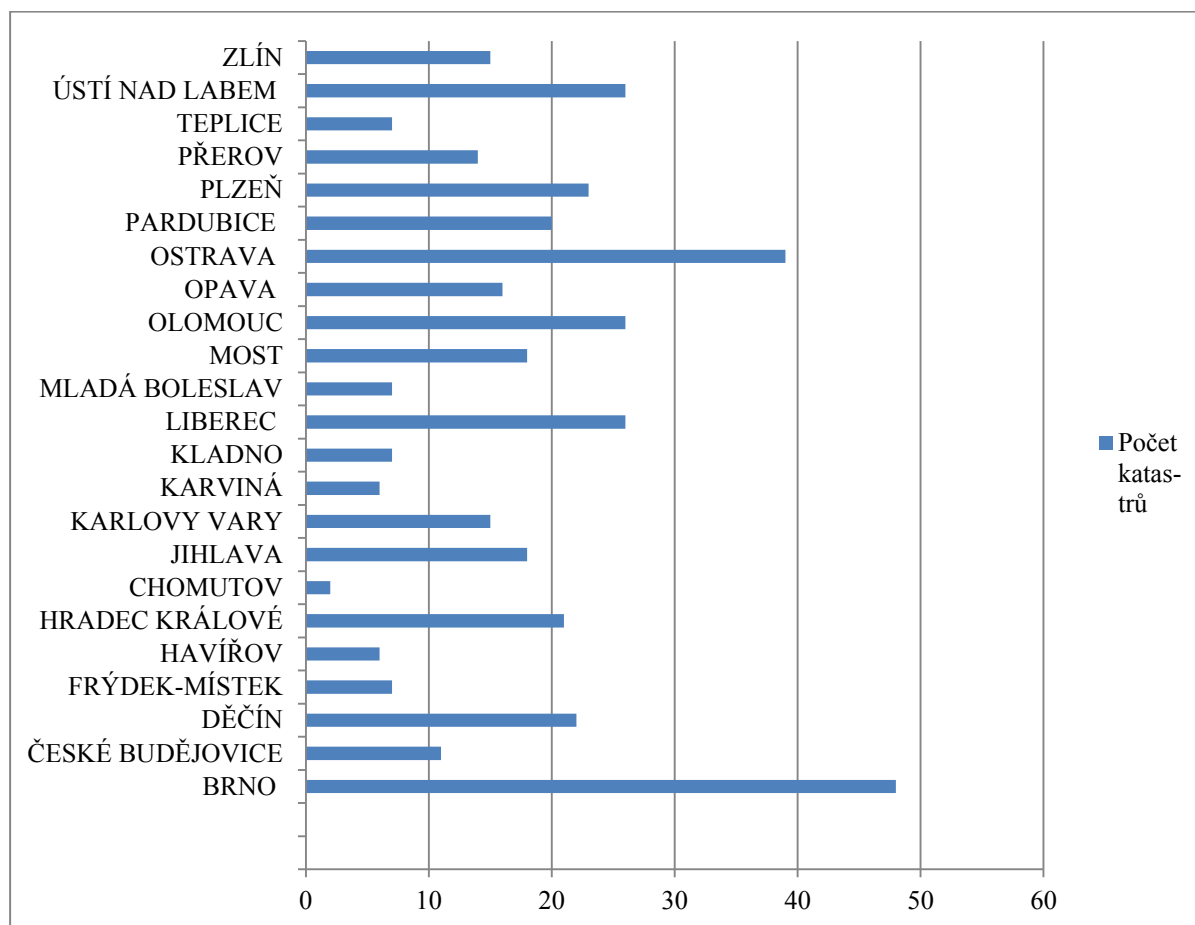
Obr. 3.3 Rozloha statutárních měst v hektarech.

Zdroj: Český statistický úřad. Malý lexikon 2011. Vlastní zpracování

Třetí graf (obr. 3.3) znázorňuje rozlohu statutárních měst v hektarech. Opět největším městem je město Brno a to o rozloze 23 019,70 ha. Naopak, co se rozlohy týče, nejmenší město je tentokrát město Teplice s rozlohou 2 377,43 ha. Jen pro zajímavost Teplice by se vešli do města Brna celkem 9,6krát.

Obr. 3.4 Počet katastrů ve statutárních městech

Zdroj: Český statistický úřad. Malý lexikon 2011. Vlastní zpracování

Taktéž podle počtů katastrů obsahuje první příčku město Brno a to s počtem 48, druhá je opět Ostrava. Třetí pozici zaujímají tři města a to Liberec, Olomouc a Plzeň s 26 katastry. Nejméně katastrů má město Chomutov a to pouze dva. Oproti tomu Teplice i přesto, že jsou nejmenší rozlohou, mají katastrů 7.

4 ORGANIZACE SAMOSPRÁVY V PODMÍNKÁCH STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVY

4.1 Obecná charakteristika statutárního města Ostravy

Postavení a působnost města vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona je statutární město Ostrava veřejnoprávní korporací. Má postavení obce s rozšířenou působností, kterou vykonává pro města Klimkovice, Šenov, Vratimov a obce Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Stará Ves nad Ondřejnicí, Zbyslavice, Olbramice, Vřesina, Václavovice a Velká Polom. Ty tvoří spolu s městem Ostrava jeden správní obvod. Samotné město Ostrava se člení na 23 městských obvodů. Celková rozloha města je 214 km²

Město Ostrava je chápáno, jako metropole Moravskoslezského kraje. Rozlohou je třetím největším městem České republiky a třetím v pořadí podle počtu obyvatel. Má velmi výhodnou strategickou polohu, neboť leží 10 kilometrů jižně od státní hranice s Polskem a 50 kilometrů západně od hranice se Slovenskem. Od hlavního města Prahy je vzdálena 360 km, 170 km od Brna, 90 km od polských Katovic, 310 km od Vídně. Městem protékají řeky Odra, Ostravice, Opava a Lučina.⁴⁰

4.2 Historie města po 2. světové válce

Po 2. světové válce a v padesátých letech 20. století se naše země orientovala na rozvoj těžkého průmyslu, ocelářství a hornictví. Ostrava se stala centrem a byla též nazývána „město uhlí a železa“ nebo také jako „ocelové srdce republiky“. V roce 1949 se začalo s výstavbou Nové hutě v Ostravě - Kunčicích, která se stala jednou z největších hutí u nás. Těžký průmysl vnesl do Ostravy mnoho pracovních příležitostí. Do Ostravy přišlo mnoho nových lidí za prací a to vedlo k výstavbě nových sídlišť na okraji Ostravy. Jednalo se o sídliště Poruba, Zábřeh, Hrabůvka a v pozdějších letech přibývali Výškovice a Dubina. Dále také stojí

⁴⁰ Statutární město Ostrava. Oficiální stránky města Ostravy. Dostupné z < <http://www.ostrava.cz/cs/o-meste> >

za zmínku, že se Ostrava stala v roce 1945 sídlem Vysoké školy báňské, která byla zde přeložena z Příbrami. Společenský a kulturní život zde zajišťovali dvě stále scény a to Zemské divadlo později nazývané Divadlo Zdeňka Nejedlého. Dnes ho známe jako Divadlo Antonína Dvořáka. Druhou scénou bylo dnešní Divadlo Jiřího Myrona, tehdy Lidové divadlo. V roce 1954 začala svou koncertní činnost Janáčková filharmonie Ostrava.⁴¹

K významným změnám došlo po roce 1989, kdy se Ostrava stala statutárním městem v čele s primátorem, městskou radou a zastupitelstvem. Byla velmi razantně utlumena důlní činnost a později úplně zastavena a to 30. června 1994. V Ostravě tak skončilo důlní podnikání, které tady mělo více jak dvoustetletou tradici. Mezi významnou dominantu Ostravy patří Vítkovické vysoké pece, které ukončili svou činnost v roce 1998 a začali se orientovat na strojírenskou výrobu. Ocelářský průmysl se soustředil do Nové huti (dnes známý pod názvem Arcelor Mittal). 30. Května 1996 se Ostrava stala sídelním městem ostravsko-opavské diecéze. Bazilika Božského spasitele byla povýšena na katedrálu. V červenci roku 1997 zasáhla Ostravu ničivá povodeň, která byla označována jako „tisíciletá voda“. Škody způsobené touto povodní byly odhadovány nejméně na čtyři miliardy korun. V roce 2000 se Ostrava stala sídlem Ostravského kraje (později byl název kraje změněn na Moravskoslezský kraj).⁴²

4.3 Správa statutárního města Ostravy

Vedení města je takzvaně dvoustupňové. Na prvním stupni řízení působí zastupitelstvo města, rada města, primátor, Magistrát města Ostravy a Městská policie Ostrava. Na druhém stupni, tedy na úrovni městských obvodů, působí zastupitelstva městských obvodů, rady městských obvodů, starostové a úřady městských obvodů. Rozdělení pravomocí mezi orgány města a orgány městských obvodů vymezuje obecně závazná vyhláška města Ostravy č. 11/2000, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků. Statutární město Ostrava je zodpovědná za výkon státní správy v přenesené působnosti v činnostech, jejichž rozsah je vymezen zvláštními zákony. Jedná se především o oblast zdravotnictví, sociální péče, školství, územního plánování, agendy matričního úřadu, živnostenského úřadu, stavebního

⁴¹ Historie města. Oficiální stránky města Ostravy. Dostupné z < <http://www.ostrava.cz/cs/o-meste/historie-mesta> >

⁴² Tamtéž.

úřadu, orgánu silničně-správního, vodohospodářského, ochrany životního prostředí a další. V **samostatné působnosti** výhradně rozhodují volené samosprávné orgány města a městských obvodů. V **přenesené působnosti** při výkonu státní správy rozhodnutí činí úředníci magistrátu a úřadů městských obvodů, kteří mají k rozhodování v oblasti své působnosti odbornou způsobilost ověřenou složením zkoušky zvláštní odborné způsobilosti.⁴³

4.3.1 Zastupitelstvo města

Zastupitelstvo města má 55 členů. Je voleno občany města na čtyřleté funkční období. Do působnosti zastupitelstva převážně patří schvalování programu rozvoje města, hospodaření s majetkem města, schvalování rozhodujících majetkoprávních úkonů, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu města, vydávání obecně závazných vyhlášek, volba, zřizování a ustanovení orgánů města, zřizování městské policie a udělování čestných občanství a cen města. Zastupitelstvo města má veřejně přístupná zasedání, která se řídí podle schváleného jednacího řádu.

Každé zastupitelstvo města podle zákona o obcích zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány **výbory**. Jak jsme se již zmínili v kapitole 2.3.2, musí zastupitelstvo ze zákona vždy zřídit výbor finanční a kontrolní. Jejich náplň aktivity stanovuje zákon o obcích. Město si může zřídit i jiné výbory, kterým stanovuje úkoly a náplň činnosti. Výbory jsou vždy odpovědné zastupitelstvu. Jednání těchto výborů jsou veřejně nepřístupné a jejich četnost seřídí podle potřeby. Město **Ostrava má 4 výbory** a těmi jsou:⁴⁴

- výbor finanční – 15 členů,
- výbor kontrolní – 11 členů,
- výbor statutový – 15 členů,
- výbor pro udělování čestného občanství a cen města – 7 členů.

Členové výborů jsou zástupci s řad zastupitelstva. Počet členů výborů musí být vždy lichý.

⁴³ Orgány města. Oficiální stránky města Ostravy. Dostupné z < <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy> >

⁴⁴ Zastupitelstvo města. Oficiální stránky města Ostravy. Dostupné z < <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/zastupitelstvo-mesta/vybory-zastupitelstva> >

4.3.2 Rada města

Rada města má 11 členů. Radu tvoří **primátor, náměstci primátora a radní**, kteří jsou zvoleni zastupitelstvem města. Rada je za svou činnost zodpovědná zastupitelstvu města. Do její působnosti patří především zabezpečení hospodaření města podle schváleného rozpočtu, plnění funkce valné hromady u společností, v nichž je město jediným akcionářem nebo společníkem, plnění úkolů zakladatele nebo zřizovatele vůči právnickým osobám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem města, rozhodování o organizační struktuře magistrátu, zřizování jednotlivých odborů, jmenování vedoucích odborů, stanovení pravidel pro přijímání a vyřizování peticí a stížností, vydávání nařízení města, uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce. Jednání rady města jsou veřejnosti nepřístupná a konají se podle předem schválených termínů schůzí města.

Rada města může podle zákona o obcích zřídit jako **komise**, které jsou jako iniciativní a poradní orgány města. Náplň činností těchto komisí určuje rada města, která komisi zadává úkoly a projednává její stanoviska a náměty. Komise je odpovědná radě města. Rada města také jmenuje a odvolává předsedu komise a její členy. Jednání komisí jsou veřejnosti nepřístupná a konají se dle potřeby. Město **Ostrava má zřízeno k funkčnímu období 2010 - 2014 celkem 18 komisí:**⁴⁵

- komise kultury - 15 členů,
- komise zdravotnictví - 17 členů,
- komise sociální - 17 členů,
- komise protidrogová a ochrany veřejného pořádku - 17 členů,
- komise životního prostředí - 17 členů,
- komise dopravy - 15 členů,
- komise muzejní, letopisecká, názvoslovná a heraldická - 13 členů,
- komise právní - 13 členů,
- komise pro informační systémy - 13 členů,

⁴⁵Statutární město Ostrava. Dostupné z < <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/rada-mesta/komise-rady> >

- komise pro děti, mládež a sport - 17 členů,
- komise pro podporu ekonomického rozvoje města - 15 členů,
- komise pro handicapované děti a mládež - 15 členů,
- komise ekonomická a rozpočtová - 9 členů,
- komise pro podporu vrcholového sportu - 9 členů,
- komise majetková – 13 členů,
- komise pro vzdělávání a školství – 15 členů,
- komise investiční – 17 členů,
- komise pro kontrolu Městské nemocnice Ostrava – 5 členů.

4.3.3 Primátor

Primátor je v ČR označení statutárního města a hlavního města Prahy. Primátor města zastupuje statutární město Ostravu navenek, má oprávnění užívat primátorských insignií a závěsného odznaku se státním znakem České republiky. Stojí v čele statutárního města Ostravy. Svolává a obvykle řídí zasedání zastupitelstva a schůze rady. Ze své činnosti v oblasti samostatné působnosti, je zodpovědný Zastupitelstvu města Ostravy.

Na ustavujícím zasedání zastupitelstva ze dne 9. 11. 2010, byl primátorem zvolen ing. Petr Kajnar. Je to jeho druhé volební období v této funkci.

4.3.4 Magistrát

Magistrát města tvoří **primátor, náměstci primátora, tajemník magistrátu a zaměstnanci města** zařazení do magistrátu města. Magistrát města se člení na odbory, které jsou zřízeny radou města pro jednotlivé úseky činnosti. Tyto odbory mají i odborné útvary magistrátu města s jiným názvem než odbor (např. útvar, úřad, archiv). Organizační strukturu magistrátu si můžeme prohlédnout v příloze č. 3. Vůči všem zaměstnancům města vyjma zaměstnanců městské policie plní tajemník magistrátu. **Tajemník magistrátu** zajišťuje řešení veškeré pracovněprávní problematiky a personálních otázek. Taktéž řídí a kontroluje činnost

zaměstnanců a koordinuje činnost jednotlivých odborů. Tyto odbory zajišťují prostřednictvím vedoucích odborů svěřené úkoly na úseku státní správy a samosprávy.

Magistrát města Ostravy se člení na tyto odbory:

- **Archiv města Ostravy** – zabezpečuje odbornou archivní činnost v působnosti statutárního města Ostravy. Řídí se podle zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě. Vede kroniku města Ostravy.
- **Odbor kancelář primátora** - zajišťuje plnění všech úkolů souvisejících s výkonem funkce primátora, jeho náměstků a tajemníka magistrátu. Organizuje veškerou prezentační a propagační činnost statutárního města Ostravy, a to jak v rámci města, republiky, tak i v oblasti vnějších vztahů a zahraničních styků.
- **Odbor dopravy** - svou činností zajišťuje výkon státní správy a úkoly v oblasti samosprávy na úseku dopravy a silničního hospodářství.
- **Odbor ekonomického rozvoje** - vytváří a reguluje podmínky ekonomického rozvoje města, podílí se na uskutečnění vybraných strategických projektů a řídí činnost pracovních týmů. Je to odbor ekonomického rozvoje.
- **Odbor financí a rozpočtu** - zabezpečuje práce na vytvoření návrhu rozpočtu, sleduje a vyhodnocuje jeho plnění, zabezpečuje činnosti spojené s financováním města, městských obvodů, příspěvkových organizací, organizačních složek a obchodních společností z rozpočtu města.
- **Odbor interního auditu a kontroly** - provádí specializovanou kontrolní činnost v rozsahu finančních kontrol se zaměřením na hospodaření s finančními a hmotnými prostředky, majetkovými právy a jinými majetkovými hodnotami města.
- **Odbor investiční** – zabývá se usměrňováním a řízením výstavby na území města. Plní funkci investora na stavbách zařazených a schválených v rozpočtu města.
- **Odbor legislativní a právní** - zabezpečuje samosprávě a příslušným odborům MMO v konkrétním případě právní poradů.
- **Odbor majetkový** – plní úkoly ve věcech nakládání s nemovitostmi ve vlastnictví města.
- **Odbor platový a personální** - zabezpečuje uskutečnění platové politiky zaměstnavatele a řeší pracovněprávní záležitosti v souladu s obecně závaznými právními předpisy a interními předpisy zaměstnavatele.

- **Odbor stavebně správní** - vykonává státní správu v působnosti obecného stavebního úřadu ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.
- **Odbor vnitřních věcí** - plní úkoly ve věcech pojmenování ulic a veřejných prostranství, podílí se na plnění úkolů při řešení územních změn v rámci města, místního referenda.
- **Útvar hlavního architekta** - je to odbor magistrátu pro oblast územního plánu, památkové péče a pro koncepci územního rozvoje města vykonává činnost úřadu územního plánování.
- **Živnostenský úřad** - slouží k zabezpečení výkonu státní správy na úseku živnostenského podnikání. Vykonává činnosti v rozsahu stanoveném zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, plní funkci **centrálního registračního místa a Jednotného kontaktního místa**.
- **Odbor dopravně správních činností** - svou činností zajišťuje výkon státní správy obce s rozšířenou působností v oblasti dopravně správních činností týkajících se registru motorových vozidel, přestupků a správních deliktů v provozu, včetně registrů řidičů.
- **Odbor ochrany životního prostředí** – slouží k zabezpečování činnosti na úseku ochrany a tvorby životního prostředí, vodního hospodářství a zemědělství.
- **Odbor projektů IT služeb a outsourcingu** - vytváří koncepci rozvoje a rozpočet informačních systémů a technologií města.
- **Odbor hospodářské správy** - zabezpečuje materiálně technické podmínky a nebytové prostory pro činnost orgánů města. Zajišťuje pokladní službu pro občany i orgány města.
- **Odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit** – odbor pro zabezpečování působnosti na úseku sociální péče, školství, sportu a volnočasových aktivit. Navrhuje, koordinuje a uskutečňuje rozvoj sociálních služeb, školství a sportu.
- **Odbor kultury a zdravotnictví** - poskytuje metodickou a konzultační činnost v oblasti kultury, informace o dotacích, příspěvkových organizacích a společnostech řízených a založených městem. Zajišťuje výkon samosprávy

v oblasti zdravotnictví na území města a výkon přenesené působnosti státní správy v oblasti zdravotnictví pro okres Ostrava – město.⁴⁶

4.3.5 Zvláštní orgány města

Povodňová komise obce s rozšířenou působností Ostrava – tuto komisi zřizuje primátor města k plnění úkolů uložených předpisy o ochraně před povodněmi a rovněž primátor je její předsedou. Tato komise má v současné době 14 členů.

Komise pro sociálně právní ochranu dětí - koordinuje výkon sociálně - právní ochrany na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, sleduje působení opatření učiněných obecním úřadem v sociálně právní ochraně dětí, popř. by měla taková sama opatření iniciovat. Poslání komise lze spatřovat i v ochraně týraných a zneužívaných dětí. Tato komise je 10 členná.

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností Ostrava - je poradním orgánem primátora pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady je primátor, který jmenuje její členy. Tato rada má 8 členů.

4.3.6 Městská policie

V souvislosti se změnami, které proběhly na základě demokratických voleb uskutečněných v měsíci listopadu 1990 a z toho vyplývajících zvýšených pravomocí městských a obecních úřadů, kdy zákon číslo 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), svěřil obcím do samostatné působnosti zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, tím dal také oprávnění obecnímu zastupitelstvu zřídit k zabezpečení těchto záležitostí obecní neboli městskou policii. Dalo by se říci, že městská policie Ostrava vznikla 7. Dubna 1992, kdy složilo slavnostní slib prvních 80 strážníků. Od svého vzniku prošla MPO mnoha změnami, které významnou měrou ovlivnili její činnost. Strážníci městské policie při výkonu svého povolání disponují řadou

⁴⁶ Organizační řád magistrátu. Dostupné z < <http://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/organizacni-rad-magistratu> >

zákonných opatření, která jim umožňují odpovídajícím způsobem zasáhnout při jakémkoli porušení zákona. Vrchním velitelem Městské policie Ostrava je primátor.

Pracoviště MPO jsou rozdělena do pěti oblastí, pod které spadá několik menších pracovišť. Tyto oblasti MPO zahrnují více obvodů, pro které MPO pracuje.

Pracoviště MPO:

- **oblast Hrabůvka** – zahrnuje 5 MO a to Ostrava – Jih (2 stanoviště MPO), Hrabová (1 stanoviště), Vítkovice (1), Stará Bělá (1), Nová Bělá, Proskovice,
- **oblast Martinovská** – zahrnuje 8 MO a to Poruba (2 stanoviště MPO), Martinov, Svinov, Třebovice (1), Plesná, Krásné Pole, Pustkovec, Polanka nad Odrou,
- **oblast Přívoz** – zahrnuje 4 MO a to Moravská Ostrava a Přívitz (1 stanoviště MPO), Petřkovice, Lhotka (1), Hošťálkovice,
- **oblast Zámecká** - zahrnuje 3 MO a to Moravská Ostrava (1 stanoviště + ředitelství MPO), Mariánské Hory a Hulváky (1), Nová Ves,
- **oblast Slezská Ostrava** – zahrnuje 3 MO a to Slezská Ostrava (2 stanoviště), Michálkovice (1), Radvanice a Bartovice (1).

4.4 Městské obvody Ostravy

Statutární město Ostrava se člení na 23 městských obvodů.⁴⁷ V roce 1990 Národní výbor města Ostravy rozhodl, že město se bude členit na 22 obvodů. V roce 1994 od městského obvodu Poruba se oddělil obvod Plesná a tak vzniklo současných 23 obvodů. Některé městské obvody mají více katastrálních území.

Městské obvody Ostravy:⁴⁸

- **Moravská Ostrava a Přívoz** - vymezen katastrálními územími Moravská Ostrava, Přívoz,
- **Slezská Ostrava** - vymezen katastrálními územími Slezská Ostrava, Antošovice, Koblov, Hrušov, Heřmanice, Muglinov, Kunčičky, Kunčice nad Ostravicí,
- **Ostrava – Jih** - vymezen katastrálními územími Dubina u Ostravy, Výškovice

⁴⁷ Viz Příloha č 4. – Mapa obvodů statutárního města Ostrava

⁴⁸ Statut města Ostravy. Dostupné z < <http://www.ostrava.cz/cs/search?SearchableText=statut> >

u Ostravy, Zábřeh nad Odrou, Hrabůvka,

- **Poruba** - vymezen katastrálními územími Poruba, Poruba - sever,
- **Nová Bělá** - vymezen katastrálním územím Nová Bělá,
- **Vítkovice** - vymezen katastrálními územími Vítkovice, Zábřeh VŽ,
- **Stará Bělá** - vymezen katastrálním územím Stará Bělá,
- **Pustkovec** - vymezen katastrálním územím Pustkovec,
- **Mariánské Hory a Hulváky** - vymezen katastrálními územími Mariánské Hory, Zábřeh - Hulváky,
- **Petřkovice** - vymezen katastrálním územím Petřkovice u Ostravy,
- **Lhotka** - vymezen katastrálním územím Lhotka u Ostravy,
- **Hošťálkovice** - vymezen katastrálním územím Hošťálkovice,
- **Nová Ves** - vymezen katastrálním územím Nová Ves u Ostravy,
- **Proskovice** - vymezen katastrálním územím Proskovice,
- **Michálkovice** - vymezen katastrálním územím Michálkovice,
- **Radvanice a Bartovice** - vymezen katastrálními územími Radvanice, Bartovice,
- **Krásné Pole** – vymezen katastrálním územím Krásné Pole,
- **Martinov** - vymezen katastrálním územím Martinov ve Slezsku,
- **Polanka nad Odrou** - vymezen katastrálním územím Polanka nad Odrou,
- **Hrabová** - vymezen katastrálním územím Hrabová,
- **Svinov** - vymezen katastrálním územím Svinov,
- **Třebovice** - vymezen katastrálním územím Třebovice ve Slezsku,
- **Plesná** - vymezen katastrálním územím Nová Plesná, Stará Plesná.

Městské obvody jednají jménem města v záležitostech svěřených těmto městským obvodům statutem do jejich působnosti. Jedná se zejména o záležitosti, v nichž jsou orgány těchto městských obvodů oprávněny rozhodovat a taktéž jsou to záležitosti týkající se majetku svěřeného městským obvodům. MO jednají jménem města v řízeních vedených soudy, správními orgány či oprávněnými osobami. Městské obvody jsou taktéž oprávněny činit veškeré úkony dle zákona o správě daní a poplatků a zvláštního zákona ve věcech přiznání a placení daně z převodu nemovitostí, daně dědické, darovací a daně z nemovitostí z majetku, jenž jim byl svěřen. Dále jsou městské obvody jménem města oprávněny podávat k soudům,

správním či jiným orgánům nebo oprávněným osobám potřebné návrhy (žaloby), žádosti, podněty, oznámení, vyjádření apod.⁴⁹

Tab. 4.1 Charakteristika městských obvodů statutárního města Ostravy

Název obce	Počet katastrů	Katastr. výměra v ha	Počet obyvatel	
			celkem	ve věku 15 - 64 let
Moravská Ostrava a Přívoz	2	1 325	43 428	31 049
Slezská Ostrava	8	4 174	19 484	13 307
Ostrava - jih	4	1 631	118 094	85 430
Poruba	2	1 318	74 980	52 662
Nová Bělá	1	718	1 565	1 090
Vítkovice	2	648	7 518	4 974
Stará Bělá	1	1 393	3 233	2 273
Pustkovec	1	107	1 115	821
Mariánské Hory a Hulváky	2	735	12 998	9 034
Petřkovice	1	390	2 783	1 964
Lhotka	1	214	1 004	692
Hošťálkovice	1	530	1 511	1 071
Nová Ves	1	307	603	420
Proskovice	1	343	1 125	799
Michálkovice	1	289	2 836	1 925
Radvanice a Bartovice	2	1 666	6 284	4 375
Krásné Pole	1	659	2 101	1 477
Martinov	1	403	1 093	809
Polanka nad Odrou	1	1 724	4 224	2 941
Hrabová	1	921	3 433	2 387
Svinov	1	1 162	4 536	3 323
Třebovice	1	282	1 698	1 160
Plesná	2	484	1 098	770

Zdroj: Český statistický úřad. Malý lexikon 2011. Vlastní zpracování

Tab. 4.1 udává základní charakteristiku městských obvodů statutárního města Ostravy. Jsou v ní patrné informace o rozloze, počtu obyvatel a také o počtu katastrálních území

⁴⁹ Statut města Ostravy. Obecně závazná vyhláška č.11/2000.

jednotlivých obvodů. Z hlediska rozlohy je největším městským obvodem Slezská Ostrava. Naproti tomu nejmenším obvodem je Pustkovec. Jen pro zajímavost městský obvod Pustkovec se nám vejde do slezské Ostravy 39 krát. Z hlediska počtu obyvatel je na prvním místě městský obvod Ostrava – Jih. V tomto obvodě žije víc jak jedna třetina všech obyvatel Ostravy. Nejméně obyvatel má obvod Nová Ves.

4.4.1 Orgány městských obvodů

Orgány ostravských městských obvodů jsou⁵⁰:

- zastupitelstvo městského obvodu,
- rada městského obvodu – je-li zvolena za podmínek stanovených zákonem o obcích,
- starosta,
- úřad městského obvodu,
- zvláštní orgány městského obvodu.

Zastupitelstvo městského obvodu dle článku 6 Statutu města Ostravy uděluje zejména tyto pravomoci:

- rozhodovat o majetkoprávních úkonech s majetkem, jenž byl svěřen městskému obvodu s výjimkou inženýrských sítí,
- předkládat zastupitelstvu města návrhy na změny katastrálních území uvnitř města a hranic městského obvodu,
- předkládat zastupitelstvu města návrhy na pojmenování či přejmenování městských obvodů, ulic a jiných veřejných prostranství. Rozhodovat pouze o těch závazkových vztazích, do nichž je městský obvod oprávněn vstupovat,
- zřizovat výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány.

⁵⁰ Statut města Ostravy. Obecně závazná vyhláška č. 11/2000. Článek 6

Rada městského obvodu je výkonným orgánem městského obvodu v oblasti samostatné působnosti, ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu městského obvodu. V přenesené působnosti rozhoduje pouze, stanoví-li tak příslušný zákon.

Radě městského obvodu dle statutu přísluší rozhodovat o příslušných majetkoprávních úkonech k majetku města, týkají-li se pouze majetku, jenž byl danému městskému obvodu svěřen. Dále ji přísluší rozhodovat o uzavírání veřejnoprávních smluv v oblasti přenesené působnosti v základním rozsahu ve věci přestupků. A také o záměru nájmu majetku svěřeného městskému obvodu či o záměru výpůjčky takového majetku.

Radě městského obvodu **není svěřen** výkon přenesené působnosti.

Starosta je volený zastupitelstvem městského obvodu a plní úkoly stanovené zákonem o obcích a jinými předpisy. Starostu v době jeho nepřítomnosti zastupuje místostarosta. Je-li zvoleno více místostarostů, zastupuje starostu místostarosta, kterého určí zastupitelstvo městského obvodu. Starosta zřizuje zvláštní orgány pro výkon přenesené působnosti a jmenuje a odvolává jejich členy. Dále je zodpovědný za zavedení, organizování, řízení a zajištění přiměřenosti a účinnosti finanční kontroly. Starosta odpovídá za vyhotovení roční zprávy o výsledcích finančních kontrol orgánů samosprávy městského obvodu a její předložení v předepsaném rozsahu a v určeném termínu primátorovi.

Úřad městského obvodu tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník úřadu městského obvodu a další zaměstnanci města zařazení do úřadu městského obvodu. V čele úřadu městského obvodu je starosta. Postavení a činnost úřadu městského obvodu je upravena zákonem o obcích, v rozsahu pravomocí svěřených orgánům městského obvodu statutem a jinými předpisy.

Tab. 4.2 Počet zastupitelů městských obvodů.

Městské obvody	Počet obyvatel	Počet zastupitelů	Z toho žen	Starosta Ž/M	Počet obyvatel na 1 zastupitele
Moravská Ostrava a Přívoz	43 428	35	8	M	1241
Slezská Ostrava	19 484	35	9	M	557
Ostrava - jih	118 094	45	10	M	2624
Poruba	74 980	45	7	M	1666
Nová Bělá	1 565	15	4	M	104
Vítkovice	7 518	15	2	M	501
Stará Bělá	3 233	15	2	M	216
Pustkovec	1 115	15	3	Ž	74
Mariánské Hory a Hulváky	12 998	15	4	Ž	867
Petřkovice	2 783	15	3	M	186
Lhotka	1 004	15	6	M	67
Hošťálkovice	1 511	9	3	M	168
Nová Ves	603	9	3	Ž	67
Proskovice	1 125	15	4	Ž	75
Michálkovice	2 836	15	3	M	189
Radvanice a Bartovice	6 284	21	7	Ž	299
Krásné Pole	2 101	15	5	M	140
Martinov	1 093	15	6	M	73
Polanka nad Odrou	4 224	15	6	M	282
Hrabová	3 433	15	3	M	229
Svinov	4 536	19	9	Ž	239
Třebovice	1 698	15	6	M	113
Plesná	1 098	15	3	M	73

Zdroj: Internetové stránky jednotlivých městských obvodů. Vlastní zpracování

V tab. 4.2 lze vidět počet zastupitelů jednotlivých městských obvodů statutárního města Ostravy. Jak jsme se již dříve zmínili, počet zastupitelů je vždy lichý. Dále je také patrné

kolik z celkového počtu zastupitelů tvoří ženy. Jen v městském obvodu Svinov tvoří zastupitelstvo skoro 50% žen. V ostatních obvodech převládají muži. Ženy jsou však zastoupeny ve všech zastupitelstvech. Čtvrtý sloupec informuje, jestli je starosta muž nebo žena. I zde převládají muži. Z celkového počtu starostů tvoří ženy ¼. Poslední sloupec nám udává, kolik občanů připadá na jednoho zastupitele v jednotlivých obvodech. Je patrné, že tato čísla se velice liší. Nejméně obyvatelů na jednoho zastupitele mají městské obvody Nová Ves a Lhotka a to pouhých 67. Naopak v Obvodě Ostrava – Jih připadá na jednoho zastupitele 2624 obyvatel.

4.4.2 Samostatná a přenesená působnost městských obvodů

Samostatná působnost - všechny městské obvody vykonávají samostatnou působnost ve stejném rozsahu, nestanoví-li statut jinak. Patří zde např.:

- **oblast kontroly** - kontrolují organizační složky a příspěvkové organizace, které městský obvod zřídil. Vykonávají podle veřejnosprávní kontroly u žadatelů nebo příjemců veřejné finanční podpory, poskytované z rozpočtu městského obvodu. Vyhotovují a předkládají primátorovi roční zprávu o výsledcích finančních kontrol za uplynulý kalendářní rok.
- **rozvoj města a památková péče** - vyjadřují se k územnímu plánu, regulačnímu plánu a programu rozvoje města. U staveb, které jsou územním plánem města definovány v daném území jako přípustné nebo výjimečně přípustné, se vyjadřují k přípustnosti podle regulativů územního plánu.
- **vnitřní věci** - zajišťují v souladu s pravidly stanovenými radou města označování ulic a jiných veřejných prostranství názvy. Vykonávají občanské obřady a slavnosti. Zveřejňují písemnosti na úředních deskách podle příslušných zákonů a vedou o tom průkaznou evidenci. Zabezpečují úkoly spojené s vedením obvodní kroniky. Zabezpečují výkon spisové služby atd.
- **přestupky, správní delikty a pokuty** - ukládají pokuty podle § 58 zákona o obcích.
- **sociální věci** - jsou poskytovateli sociálních služeb. Vykonávají funkci opatrovníka, kdy soud ustanoví opatrovníkem město. Uzavírají dohody o pomoci v hmotné nouzi atd.

- **komunální služby** - zajišťují čistotu městského obvodu a spravují veřejnou zeleň, veřejná prostranství, hřbitovy, veřejná WC, lázně, koupaliště, tržiště. Zajišťují pohřby zemřelých, jejichž tělo bylo nalezeno nebo vyloženo z dopravního prostředku na území městského obvodu, nebo osob na tomto území zemřelých, jejichž pohřeb nikdo neobstaral.
- **bytové hospodářství a nebytové prostory** - zřizují a zrušují příspěvkové organizace a organizační složky městského obvodu za účelem správy domovního a bytového fondu ve vlastnictví města.
- **školství, mládež, tělovýchova a kultura** - zřizují a zrušují příspěvkové organizace a organizační složky pro kulturní aktivity, sport a rekreaci obvodního významu. Dále pak také zřizují a zrušují školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu – mateřské školy, základní školy a jim sloužící školská zařízení, základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení. Vytvářejí podmínky pro plnění povinné školní docházky, volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých a rozvoj tělovýchovy a sportu všech věkových kategorií.
- **životní prostředí** - vystupují jménem města jakožto účastníka řízení v případech, kdy zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, přiznává postavení účastníka řízení obci při vydávání souhlasu k provozování zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů a s provozním řádem, má-li být toto zařízení provozováno na území daného městského obvodu.
- **ochrana vod, vodovody a kanalizace** - spravují drobné vodní toky. Činí opatření na ochranu před povodněmi na území městského obvodu v rozsahu působnosti obce vyjma případů vodních toků Odry, Opavy, Ostravice a Lučiny.
- **doprava a silniční hospodářství** - zajišťují správu místních komunikací III. a IV. třídy včetně jejich součástí a příslušenství s výjimkou mostních objektů. U silnic I. až III. třídy a místních komunikací I. a II. Třídy zajišťují správu přilehlých chodníků, chodníků pod podloubím, cyklistických stezek, veřejných parkovišť a obratišť, podchodů a zařízení pro zajištění a zabezpečení přechodů pro chodce s výjimkou světelně signalizačních zařízení sloužících k řízení provozu. Vyjadřují se k uzavírkám, objížděnkám a k umístění nově zřizovaných trolejbusových, tramvajových a autobusových zastávek. Také zřizují a udržují nástupiště autobusových a trolejbusových zastávek veřejné linkové osobní dopravy a zajišťují

jejich vybavení čekárnami pro cestující.

- **městský informační systém** - provozují městský informační systém vytvářený městem. Vytvářejí, užívají a aktualizují jednotnou datovou základnu městského informačního systému. Zabezpečují ochranu dat a osobních údajů podle zvláštních zákonů.
- **požární ochrana** - zabezpečují odbornou přípravu členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, s výjimkou velitelů a strojníků. Podílí se na zřizování míst, odkud lze hlásit požár. Podílí se na zabezpečení materiálních a finančních potřeb jednotky dobrovolných hasičů městského obvodu a požární ochrany.
- **integrovaný záchranný systém** - zajišťují svou připravenost na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva.
- **krizové řízení** – nevykonávají.
- **obrana** - nevykonávají.⁵¹

Přenesená působnost - orgány městských obvodů vykonávají přenesenou působnost, kterou vykonávají podle právních předpisů orgány obcí. Orgány ve statutu určených městských obvodů vykonávají za podmínek stanovených zákonem přenesenou působnost ve věcech a na území stanoveném statutem. Patří zde zejména např.:

- **oblast kontroly** - nevykonávají.
- **vnitřní věci** - plní úkoly stanovené zákony o volbách, branným zákonem orgánům obce, zákonem o evidenci obyvatel orgánům obce a dále také plní úkoly stanovené předpisy při sčítání lidu, domů, bytů obcím. V rámci státního integračního programu zaměřeného na pomoc azylantům připravují nabídky na uzavření smluv o nájmu bytu s azylanty a zabezpečují uzavření těchto nájemních smluv. Rozhodují o poskytování ochrany při zřejmém zásahu do pokojného stavu. Provádějí ověřování opisů listin a pravosti podpisů atd.
- **komunální služby** – nevykonávají.
- **bytové hospodářství a nebytové prostory** - vydávají doporučení k uzavření smlouvy o nájmu bytu zvláštního určení nebo o nájmu bytu v domě zvláštního

⁵¹ Statut města Ostravy. Obecně závazná vyhláška č. 11/2000.

určení.

- **školství, mládež, tělovýchova a kultura** - vykonávají dohled nad pořádáním audiovizuálních produkcí podle zvláštního zákona.
- **ochrana vod, vodovody a kanalizace** - řídí ochranu před povodněmi v působnosti povodňového orgánu obce a zřizují povodňové komise. Upravují, omezují, popřípadě zakazují obecné nakládání s povrchovými vodami, nejde-li o vodní toky tvořící státní hranici.
- **městský informační systém** - nevykonávají.
- **požární ochrana** - zajišťují účast velitelů a strojníků jednotky sboru dobrovolných hasičů městského obvodu na jejich odborné přípravě, dále taktéž zajišťují úkoly požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu.
- **integrováný záchranný systém** - organizují přípravu na mimořádné události.
- **krizové řízení** - zajišťují připravenost městského obvodu na řešení krizových situací. Seznamují právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.
- **obrana** - podílejí se na zajišťování podmínek k provádění odvodního řízení za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu podle pokynů magistrátu.⁵²

⁵² Statut města Ostravy. Obecně závazná vyhláška č. 11/2000.

5 ZÁVĚR

Předmětem bakalářské práce byla problematika organizace samosprávy v podmínkách statutárního města, která je konkrétně přiblížena na příkladu statutárního města Ostrava. Cílem bakalářské práce, který byl vyjádřen v úvodu, bylo specifikovat správu a organizaci statutárního města Ostravy a taktéž vyhodnotit odlišnosti jednotlivých správních obvodů.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol, včetně úvodu a závěru, které svým zaměřením směřovaly k naplnění uvedeného cíle.

Druhá kapitola řešila problematiku územní samosprávy. Nejprve byl definován pojem územní samospráva. Územní samospráva je chápána jako realizace občanů na svou vlastní samosprávu, jejich právo na spravování určitého území, které je menší než stát, na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony. Územní samospráva je spjata s určitým územím. Na jednom území ve státě může působit více územních samospráv, a to na různých stupních. Základním stupněm územní samosprávy je obec. Dále je zde popsán vývoj územní samosprávy v letech 1945 až po současnost. Následuje postavení a typologie obcí, kde je vymezen pojem obec. Obec je tradičním základem samosprávy. Je to veřejnoprávní korporace. Poslední část této kapitoly se zabývala působností a orgány obce. Působnost je souhrn oprávnění a povinností, které obci připadají pro potřeby výkonu správy obce. Působnost obce se rozděluje na samostatnou působnost a výkon veřejné správy s přenesenou působností. Podle zákona se za orgány obce považuje zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. K dalším orgánům obce patří obecní policie a poradní a iniciační orgány zastupitelstva a rady obce.

Třetí kapitola se věnovala samosprávě na úrovni statutárního města. V této kapitole byl definován pojem statutární město. Statutární město je město určené zákonem o obcích z roku 1990 a později. Může své území členit na městské obvody či městské části s vlastními orgány samosprávy. Členění není ze zákona povinné. Takové město je povinno upravit své postavení obecně závaznou vyhláškou a vydat svůj statut. Dále se tato kapitola zabývala členěním statutárních měst. Rozdělila je zde do dvou skupin a to na města územně členěná a města územně nečleněná. K dnešnímu dni je v ČR 23 statutárních měst z toho 7 územně členěných. Poslední část této kapitoly se zabývala porovnáním statutárních měst v různých ukazatelích např. rozlohy či počtu obyvatel.

Čtvrtá kapitola řešila konkrétní organizaci samosprávy statutárního města Ostravy. Zabývala se zde obecnou charakteristikou, historií a správou města. Historie města je spojena s výraznými politickými a hospodářskými změnami po roce 1989. Ostrava se stala statutárním městem v čele s primátorem, městskou radou a zastupitelstvem voleným ve svobodných a demokratických volbách. Rozloha města je 214 km² a počet obyvatel je přes 303 000. Poslední část této kapitoly se zabývala městskými obvody Ostravy a jejich charakteristikou. Statutární město Ostrava se člení na 23 městských obvodů. Jsou zde popsány orgány městských obvodů s hlubším zaměřením na zastupitelstvo jednotlivých obvodů. Lze zde spatřit kolik zastupitelů mají jednotlivé městské obvody Ostravy. Taktéž je patrné kolik z celkového počtu zastupitelů tvoří ženy. Ve většině městských obvodů převládají muži. Jen v městském obvodu Svinov tvoří zastupitelstvo skoro 50% žen. Stejně je tak tomu i starostů. S celkového počtu 23 starostů je jen 6 žen, což je 25%. V neposlední řadě (tab. 4.2) se zabývala přepočtem obyvatel na 1 zastupitele. Je zde patrné, že městské části s menším počtem obyvatel mají také menší počet obyvatel na 1 zastupitele. Příkladem je např. městský obvod Lhotka a Nová Ves, ve kterých na 1 zastupitele připadá 67 obyvatel. Naproti tomu větší městské obvody mají podstatně více obyvatel na 1 zastupitele. Je tomu tak např. v obvodě Ostrava – Jih kde připadá na 1 zastupitele 2624 obyvatel. V neposlední řadě se tato kapitola zaměřila na samostatnou a přenesenou působnost městských obvodů a co je jim do kompetencí v těchto působnostech zákonem svěřeno. Všechny městské obvody vykonávají samostatnou působnost ve stejném rozsahu, nestanoví-li statut jinak. Orgány městských obvodů vykonávají přenesenou působnost, kterou vykonávají podle právních předpisů orgány obcí. Orgány ve statutu určených městských obvodů vykonávají za podmínek stanovených zákonem přenesenou působnost ve věcech a na území stanoveném statutem.

Závěrem lze obecně říci, že pokud společnost vyžaduje, aby se podílela v co největším rozsahu na chodu věcí veřejných, lze toho dosáhnout, že na místní úrovni můžou odpovědná společenství občanů vést správu. Dosáhnout toho lze např. členěním statutárních měst na městské obvody či části, kdy každý občan má blíž k místní samosprávě obce ve které žije.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

- [1] EXNER, Jiří. *Obce, města, městské části: O místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. 1. Vyd. Praha: Libri, 2004. 407s. ISBN 80-7277-289-9.
- [2] KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 1.vyd. Praha: Linde, 2007. 399s. ISBN 978-80-7201-665-5.
- [3] PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualiz. a rozšř. Vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351.
- [4] SCHELLE, Karel. *Dějiny české veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 314 s. ISBN 978-80-7380-203-5.
- [5] SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*. 1.vyd. Praha, 2010 s. 184. ISBN 978-80-254-8660-3.
- [6] SVOBODA, I., SCHELLE, K., SCHELLOVÁ, I., VIČAR, R. *Základy správního práva a veřejné správy*.

Legislativa

- [7] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Statut města Ostravy. Obecně závazná vyhláška č. 11/2000 Sb.

Internetové zdroje

- [9] Český statistický úřad – Malý lexikon obcí 2011 [online]. 2012 [cit 2012-03-12]. Dostupný z WWW: < <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/1302-11> >
- [10] O městě – oficiální portál statutárního města Ostrava [online]. 2012 [cit 2012-04-02]. Dostupný z WWW: < <http://www.ostrava.cz/cs/o-meste> >
- [11] Historie města – oficiální portál statutárního města Ostrava [online]. 2012 [cit 2012-04-02]. Dostupný z WWW: < <http://www.ostrava.cz/cs/o-meste/historie-mesta> >

- [12] Orgány města – oficiální portál statutárního města Ostrava [online]. 2012 [cit 2012-04-11]. Dostupný z WWW: < <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy> >
- [13] Statut města Ostravy – oficiální portál [online]. 2012 [cit 2012-04-02]. Dostupný z WWW: < <http://www.ostrava.cz/cs/search?SearchableText=statut> >
- [14] Organizační řád magistrátu. [online]. 2012 [cit 2012-04-02]. Dostupné z WWW: < <http://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/organizacni-rad-magistratu> >
- [15] Komise rady - oficiální portál statutárního města Ostrava [online]. 2012 [cit 2012-04-20]. Dostupný z WWW: < <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/rada-mesta/komise-rady> >
- [16] Výbory zastupitelstva - - oficiální portál statutárního města Ostrava [online]. 2012 [cit 2012-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/zastupitelstvo-mesta/vybory-zastupitelstva> >
- [17] Městská policie Ostrava – oficiální portál městské policie Ostrava [online]. 2012 [cit 2012-04-23]. Dostupný z WWW: < <http://www.mpostrava.cz> >

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
MMO	Magistrát města Ostrava
MPO	Městská policie Ostrava
MO	Městský obvod
SM	Statutární město
SMO	Statutární město Ostrava

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. 5 2012

.....
Jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Výškovická 2572/111

700 30, Ostrava

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Symboly města – znak, prapor, pečeť

Příloha č. 2: Mapy územně členěných statutárních měst.

Příloha č. 3: Organizační struktura magistrátu.

Příloha č. 4: Mapa obvodů statutárního města Ostrava